

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS KLAIPĖDOS APYGARDOS SKYRIUS

S P R E N D I M A S

2026 m. liepos 22 d. Nr. 21RE2-330 (AG2-254/13-2026)

Klaipėda

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Klaipėdos apygardos skyrius (toliau – ir Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Marinos Adomaitės, Lauros Bernikienės, Ingos Drąsutavičienės (posėdžio pirmininkė ir pranešėja), sekretoriaujant Margaritai Žiobakaitei, dalyvaujant pareiškėjos mažosios bendrijos „X“ atstovui direktoriui E. E., atsakovės viešosios įstaigos Inovacijų agentūros atstovams M. Č., L. B. ir P. K.,

2026 m. liepos 21 d. viešame Komisijos posėdyje žodinio proceso tvarka nuotoliniu būdu išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjos mažosios bendrijos „X“ skundą atsakovei viešajai įstaigai Inovacijų agentūrai dėl viešosios įstaigos Inovacijų agentūros 2026 m. gegužės 27 d. sprendimo Nr. R4-1636-(16.2.47 MR)-2026 „Pranešimas apie projekto įgyvendinimo plano Nr. 02-124-K-0090 atmetimą“ panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė:

Komisijoje 2026 m. birželio 23 d. rezoliucija priimtas nagrinėti pareiškėjos mažosios bendrijos (toliau – ir MB) „X“ skundas atsakovei viešajai įstaigai (toliau – ir VšĮ) Inovacijų agentūrai (toliau – ir IA), kuriuo reiškiami reikalavimai:

1) panaikinti IA 2026 m. gegužės 27 d. pranešimą Nr. R4-1636-(16.2.47 MR)-2026 „Pranešimas apie projekto įgyvendinimo plano Nr. 02-124-K-0090 atmetimą“ (toliau – ir Sprendimas);

2) įpareigoti IA per Komisijos nustatytą terminą iš naujo įvertinti pareiškėjos projekto įgyvendinimo planą Nr. 02-124-K-0090 (toliau – PĮP) ir priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą, įvertinant visą pareiškėjos pateiktą informaciją – Aprašo (pastaba, 2022–2030 metų ekonomikos transformacijos ir konkurencingumo plėtros programos pažangos priemonės Nr. 05-001-01-05-05 „Skatinti įmones skaitmenizuotis“ veiklos „Skatinti labai mažas, mažas ir vidutines įmones (toliau – MVI) vystyti dirbtinio intelekto (toliau – ir DI) sprendimus (Vidurio ir vakarų Lietuvos regionas)“ projektų finansavimo sąlygų aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministro 2025 m. lapkričio 20 d. įsakymu Nr. 4-517 „Dėl ekonomikos ir inovacijų ministro 2022 m. liepos 15 d. įsakymo Nr. 4-877 „Dėl 2022–2030 metų ekonomikos transformacijos ir konkurencingumo plėtros programos pažangos priemonės Nr. 05-001-01-05-05 „Skatinti įmones skaitmenizuotis“ aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“, toliau – ir PFSA) 3 priedą ir visus aštuonis 2026 m. balandžio 14 d. atsakymus į paklausimą.

Skunde pareiškėja paaiškina, jog turėdama patirtį dirbtinio intelekto produktų kūrimo srityje, be kita ko, sukūrusi ir rinkai pateikusi dirbtiniu intelektu paremtą vaizdo turinio kūrimo platformą (*duomenys neskelbtini*), iš kurios 2023–2024 m. gavo (*duomenys neskelbtini*) Eur dirbtinio intelekto produkto pardavimo pajamų, ir, jos nuomone, turėdama realią kompetenciją ne tik integruoti, bet ir kurti bei komercializuoti dirbtinio intelekto sprendimus, 2026 m. vasario 17 d. pagal kvietimą „Dirbtinio intelekto sprendimų vystymas“ (toliau – ir Kvietimas) pateikė atsakovei PĮP dėl projekto

„Dirbtiniu intelektu paremta farmacijos reguliacinės ir farmakologinio saugumo (pharmacovigilance) informacijos ankstyvojo identifikavimo ir analizės sistema“ (toliau – ir Projektas) finansavimo.

Informuoja, kad 2026 m. balandžio 9 d. IA pateikė pareiškėjai raštą „Dėl vertinimui reikalingos papildomos informacijos“ (toliau – ir Paklausimas), kuriuo prašyta atsakyti į septynis klausimus / poklausimus aiškiai nurodant, kad pateikta informacija „bus reikšminga tiek vertinimo metu, tiek ir projekto įgyvendinimo pabaigoje“. 2026 m. balandžio 14 d. pareiškėja per DMS pateikė atsakymus į Paklausimą – aštuonis atskirus PDF priedus, atitinkančius IA klausimus (toliau – ir Atsakymai), iš viso apie 60 puslapių išsamios techninės informacijos, o 2026 m. balandžio 15 d. pareiškėja per DMS pateikė užpildytą PFSA 3 priedą, kuriame pagrindė Projekto atitiktį specialiesiems atrankos kriterijams (be kita ko, pažymėjo mašininio mokymosi ir natūralios kalbos apdorojimo sritis bei HPC infrastruktūros ir didžiųjų duomenų naudojimą).

Nurodo, jog 2026 m. gegužės 27 d. gavo skundžiamą Sprendimą, su kuriuo nesutinka ir prašo jį panaikinti. Pareiškėjos teigimu, sprendimas yra nepagrįstas ir neteisėtas.

Dėl skundžiamo Sprendimo motyvų pažymi, kad Sprendimo motyvaciją apibendrintai sudaro viena teisinė konstrukcija: pareiškėjos sprendimas neva atlieka tik pagalbinę analitinę funkciją; jis paremtas komerciniais LLM per API, todėl tai esamos paslaugos orkestravimas, o ne DI kūrimas; pareiškėjos nurodytas naujumas neva yra standartinė MLOps praktika; modelio apmokymas ar reikšminga adaptacija neva nenumatyta. Iš to IA daro išvadą, kad Projektas neatitinka PFSA 5.1.1 papunktyje reikalaujamo DI produkto / sprendimo vystymo. Pareiškėjos nuomone, ši konstrukcija remiasi keliomis atskiromis prielaidomis, iš kurių kiekviena yra arba faktiškai neteisinga, arba teisiškai netinkamai pagrįsta, arba paremta informacija, kurios IA faktiškai neįvertino.

Pirmu Sprendimu neteisėtumo pagrindu pareiškėja nurodo tai, kad IA visiškai nepaminėjo penkių iš septynių Atsakymų į Paklausimą (Nr. 1.2, 1.4, 1.5, 3 ir 4), nors pati Paklausime nurodė jų reikšmingumą vertinimui. Pareiškėjos nuomone, tai pažeidžia Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – ir VAI) 3 straipsnio 5 punkto (išsamumo principas) ir 10 straipsnio 5 dalies 5 ir 6 punktų reikalavimus, todėl tai yra savarankiškas Sprendimo panaikinimo pagrindas. Detalizuodama nurodo, kad Sprendime visiškai nebuvo pasisakyta dėl:

1) Atsakymų 1.2. punkte („DI modelio kūrimo ir panaudojimo metodai“) pateikto atsakymo. Pažymėjo, kad šiame atsakyme pareiškėja aprašė visus DI metodus: fine-tuning (kontrastinis mokymasis), RAG kaip pagrindinę architektūrinę paradigmą, human-in-the-loop kalibravimo ciklą ir inference optimization. Atsakymas tiesiogiai susijęs su Sprendimo teiginiu „modelio apmokymas ar reikšminga adaptacija nenumatyta“;

2) Atsakymų 1.4. punkte („DI komponento techninis indėlis“) pateikto atsakymo, kuriame pareiškėja parodė, kad iš maždaug dvylikos funkcinių sistemos komponentų LLM API naudojamas tik viename (triage klasifikavimas), o likę vienuolika (šaltinių monitoringas, dokumentų parsavimas, chunking, embedding generavimas nuosavoje GPU infrastruktūroje, hibridinė paieška, interesų profilių modelis, triage kalibravimas, evidence parinkimas, kokybės kontrolė, grįžtamojo ryšio ciklas, audit trail, multi-tenant platforma) kuriami nuosavame kode. Pažymi, kad šis atsakymas tiesiogiai susijęs su Sprendimo teiginiu „pagrindinis DI elementas priklauso trečiajai šaliai“;

3) Atsakymų 1.5. punkte („Metrikos ir testavimas“) pateikto atsakymo, kuriuo pareiškėja pateikė kiekybinę kokybės vertinimo sistemą – retrieval metrikas ($\text{Recall}@10 \geq 0,90$), triage metrikas ($\text{Precision} \geq 0,85$, $\text{Recall} \geq 0,75$, $\text{F1} \geq 0,80$), operacines metrikas ir slice-based vertinimą per pjūvius, testavimo apimtis (golden set $\geq 3\,000$ atvejų), ir kuris tiesiogiai susijęs su Sprendimo teiginiu „nurodytas naujumas yra standartinė MLOps praktika“;

4) Atsakymų Nr. 3 („Didieji duomenys“) punkte pateiktos informacijos, kurioje pateiktas kiekybinis pagrindimas (iš viso 0,5–1,5 TB su versijavimu) ir Variety / Volume / Velocity analizė. Paaiškina, jog PFSA 3 priedo 4 kriterijaus lentelėje pareiškėja pažymėjo „Taip“ prie didžiųjų duomenų naudojimo, tačiau Sprendime ši informacija nei paminėta, nei paneigta;

5) Atsakymų Nr. 4 („HPC infrastruktūros poreikis“) punkte pateikto atsakymo, kuriame pareiškėja pateikė detalų HPC poreikio pagrindimą: embedding modelis ~560 mln. parametrų, milijonų fragmentų embedding generavimas, GPU vs CPU laiko skirtumas (~15–30×), fine-tuning iteracijų

skaičius. PFSA 3 priedo 4 kriterijaus lentelėje pareiškėja pažymėjo „Taip“ prie HPC infrastruktūros naudojimo, tačiau Sprendime ši informacija nei paminėta, nei paneigta;

6) Atsakymų Nr. 5 („Originalus algoritmas ir naujumo lygis“) punkte pateikto atsakymo, kurio aspektu Sprendime pacituotos kelios frazės iš atsakymo 1-ojo skyriaus, tačiau visiškai praleistas 2-asis skyrius, kuriame aprašyti šeši konkretūs originalūs komponentai (embedding fine-tuning PV domenui; domeninė chunking strategija; hibridinės paieškos optimizavimas; triage klasifikavimo metodika; kokybės kontrolės framework'as; interesų profilių modelis). Pareiškėja pažymi, kad būtent šis skyrius yra atsakas į IA klausimą apie reikšmingas adaptacijas, tačiau Sprendime jis nei minimas, nei vertinamas.

Antru Sprendimo neteisėtumo pagrindu pareiškėja nurodo tai, kad IA teiginys, kad „modelio apmokymas ar reikšminga adaptacija nenumatyta“, yra faktinė klaida, nes pareiškėja aprašė embedding modelio fine-tuning ($\geq 5\,000$ kontrastinių porų) ir prižiūrimą klasifikatoriaus mokymą su konkrečiomis metrikomis. Šiuo aspektu ir žemiau išdėstytų argumentų pagrindu teigia, kad administracinis sprendimas turi būti pagrįstas teisingomis faktinėmis aplinkybėmis, o ginčo Sprendimas yra paremtas faktiškai neteisingu konstatavimu, todėl naikintinas.

Paaiškina, jog Atsakymų Nr. 1.2 punkte pareiškėja nurodė, kad fine-tuning yra vienas iš pagrindinių projekto DI metodų, ir aprašė embedding modelio fine-tuning farmakologinio saugumo domenui kontrastinio mokymosi metodu (MultipleNegativesRankingLoss) su $\geq 5\,000$ kontrastinių porų. Atsakymų Nr. 4 ir Nr. 5 punktuose nurodytas konkretus bazinis modelis (BGE-M3 arba multilingual-e5-large, ~560 mln. parametru), iteracijų skaičius (3–5) ir GPU resursų poreikis. PFSA 3 priedo 3 kriterijaus pildymo lentelėje (eilutė „Mašininis mokymasis“) pareiškėja nurodė, kad bus taikomi prižiūravimo mokymo (supervised) principai klasifikavimo užduočiai, naudojant sužymėtus duomenis, ir pateikė konkrečias kokybės metrikas (Precision $\geq 0,85$, Recall $\geq 0,75$, F1-score $\geq 0,80$). Nurodė, kad pradiniam etape formuojamas 3 000–10 000 sužymėtų atvejų rinkinys. Taip pat Atsakymų Nr. 4 punkte parodyta, kad embedding modelio fine-tuning apima ne vieną mokymo paleidimą, o 3–5 iteracijas su hiperparametrų eksperimentais ir validacija ant „golden set“. Paaiškina, kad tai konkrečiais skaičiavimais paremtas iteratyvinis modelio optimizavimo planas, kuris pagal bet kokią pagrįstą interpretaciją yra „reikšminga adaptacija“.

Pareiškėjos teigimu, Sprendimo teiginys, kad „pareiškėjas pats tai patvirtina“, remiasi iš konteksto ištrauktu PFSA 3 priedo 1.1.7 punkto sakiniu „Nuosavo modelio kūrimas nuo nulio projekto metu nėra prioritetas“. Paaiškina, kad tas pats 1.1.7 punktas iškart toliau nurodo: „Tačiau numatomas modelių pritaikymas / adaptacija siekiant padidinti tikslumą konkrečiame farmakologinio saugumo kontekste.“ Nurodo, kad IA cituoja pirmąjį sakinį, o antrąjį – nutyli. Pirmasis sakinytis reiškia tik tai, kad modelis nebus kuriamas nuo nulio (pre-training), o ne tai, kad nebus jokio mokymo ar adaptacijos.

Papildomai pažymi, kad IA savo išvadą grindžia DI akto (pastaba, 2024 m. birželio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1689, kuriuo nustatomos suderintos dirbtinio intelekto taisyklės ir iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 300/2008, (ES) Nr. 167/2013, (ES) Nr. 168/2013, (ES) 2018/858, (ES) 2018/1139 ir (ES) 2019/2144 ir direktyvos 2014/90/ES, (ES) 2016/797 ir (ES) 2020/1828, toliau – ir Reglamentas (ES) 2024/1689 arba DI aktas) 12 konstatuojamąja dalimi. Tačiau ši nuostata pati nurodo, kad metodai, leidžiantys daryti išvadas kuriant DI sistemą, „apima mašininio mokymosi metodus, pagal kuriuos iš duomenų mokomasi, kaip pasiekti tam tikrus tikslus“. Taigi, 12 konstatuojamoji dalis kvalifikuojančiu DI mechanizmu laiko būtent mašininį mokymąsi iš duomenų – t. y. tai, ką pareiškėja numato (prižiūrimą klasifikatoriaus mokymą ir embedding modelio fine-tuning). Pareiškėja daro išvadą, kad IA cituojama nuostata pareiškėjo poziciją patvirtina, o ne paneigia.

Trečiu Sprendimo neteisėtumo pagrindu pareiškėja nurodo tai, jog IA reikalavimas valdyti „pagrindinį DI elementą“ ir kurti „naują fundamentalų algoritmą“ prieštarauja paties PFSA mašininio mokymosi srities apibrėžčiai, kuri tinkamu pripažįsta „integravimą ir apmokymą“. Nurodo, jog PFSA 3 priedo 3 kriterijaus (specialusis atrankos kriterijus „DI sritys“) mašininio mokymosi apibrėžtyje nustatyta: „Laikoma, kad projektas atitinka šią sritį, jei projekte numatytas jau sukurtų ML modelių integravimas į įmonės sistemas ir tų modelių apmokymas.“ Pažodinis PFSA tekstas – „integravimas IR apmokymas“ – aiškiai pripažįsta, kad ML srities atitikimui pakanka dviejų elementų derinio. PFSA

nereikalaujama nei sukurti modelį nuo nulio, nei „valdyti pagrindinį DI komponentą“, nei kurti „naują fundamentalų algoritmą“. Pažymi, jog pareiškėja integruoja jau sukurtus modelius – atviro kodo embedding modelius savo infrastruktūroje ir komercinį LLM per API kaip RAG komponento dalį. Nurodo, jog pareiškėja apmoko embedding modelį (kontrastinis mokymasis, $\geq 5\,000$ porų, 3–5 iteracijos) ir kalibruoja prižiūrimą klasifikatorių su 3 000–10 000 sužymėtų atvejų. Be to, PFSA 3 priedo 3 kriterijaus lentelėje pareiškėjas pažymėjo „Taip“ prie mašininio mokymosi srities ir pateikė detalią pagrindimą. Taigi, daro išadą, kad Projektas visa apimtimi atitinka PFSA paties pateiktą ML srities apibrėžtį.

Pareiškėjos teigimu, Sprendime IA reikalauja, kad pareiškėja sukurtų „savarankišką DI sistemą“, kuriai „pagrindinis DI elementas“ priklausytų pareiškėjai, ir kad būtų „naujas fundamentalus algoritmas“. Tokie reikalavimai PFSA nenustatyti – priešingai, PFSA ML apibrėžtis aiškiai patvirtina, kad integravimo ir apmokymo derinys yra tinkamas. Pažymi, kad administruojančioji institucija negali pareiškėjui taikyti reikalavimų, griežtesnių, nei nustatyti pačiose paskelbtose finansavimo sąlygose; tai pažeidžia teisėtų lūkesčių, lygiateisiškumo (VAĮ 3 straipsnio 6 punktas) ir teisinio aiškumo principus.

Skundu pareiškėja teigia, kad PFSA 3 priedo 4 kriterijaus sąvokų skyriuje aiškiai atskiriami atvejai: „Projektams, kuriuose naudojami vieši DI modeliai (pvz., ChatGPT, Gemini, Copilot ir kt.) ar HPC infrastruktūra (...) be papildomo modelių mokymo ar integracijos su įmonės sistemomis, prioritetinis balas nėra skiriamas; jei DI produktas arba sprendimas veikia tik kaip vartotojo sąsaja, siunčianti užklausas į DI modelį per API, prioritetinis balas taip pat neskiriamas.“ Nurodo, kad iš šios formuluotės matyti, pirma, kad komercinių modelių naudojimas per API susijęs su prioritetinio balo neskyrimu, o ne su projekto netinkamumu (atmetimu), ir, antra, kad netinkamu sprendimas laikomas tik tuomet, kai jis „veikia tik kaip vartotojo sąsaja“. Pažymi, kad Projektas akivaizdžiai nėra „tik vartotojo sąsaja“: pagal Atsakymų Nr. 1.4, LLM API naudojamas tik 1 iš maždaug 12 komponentų, o didžioji inžinerinio darbo dalis yra nuosava infrastruktūra (embedding modeliai, hibridinė paieška, indeksai, kokybės kontrolė, audit trail). Be to, Projektas turi tiek „papildomą modelių mokymą“, tiek „integraciją su įmonės sistemomis“ – t. y. abi sąlygas, kurias PFSA pripažįsta tinkamomis. Nurodo, kad atmesdama PIP iš esmės vien dėl komercinių LLM naudojimo per API, IA PFSA nuostata, skirtą prioritetinio balo skyrimui, neteislingai pritaikė kaip atmetimo pagrindą.

Papildomai pažymi, jog esminė projekto sukuriamą DI vertė ir praktiškai visas modelių apmokymas yra sutelkti sunkiausioje sistemos užduotyje — aktualių kandidatų atrankoje (retrieval) iš didelės ir heterogeniškos reguliacinės bei farmakologinio saugumo informacijos masės. Ši dalis: (a) visa apimtimi vyksta pareiškėjos nuosavoje infrastruktūroje; (b) remiasi pareiškėjos apmokomu embedding modeliu (kontrastinis fine-tuning domenui) ir domenine hibridine; (c) matuojama pareiškėjos nustatyta metrika ($\text{Recall}@10 \geq 0,90$). Akcentuoja, kad būtent atrankos kokybė tiesiogiai lemia visos sistemos rezultatą ir reikalauja modelio kūrimo bei apmokymo PFSA ML srities apibrėžties prasme. Galutinis aktualumo įvertinimas atliekamas jau atrinktiems keliems kandidatams su pilnu kontekstu — tai apribota užduotis, nereikalaujanti atskiro pamatinio modelio kūrimo. Todėl aplinkybė, kad šiam apribotam žingsniui pasitelkiamas komercinis modelis per API, savaime nepaverčia projekto „esamos paslaugos orkestravimu“: pareiškėjo kuriamas ir apmokomas DI elementas — semantinės atrankos sistema — priklauso pareiškėjai ir veikia jos infrastruktūroje.

Pareiškėja nesutinka su IA argumentu, jog pareiškėjos sistema „atlieka tik pagalbinę analitinę funkciją“, neatitinka net DI akto 3 straipsnio 1 dalies apibrėžties. Paaikškina, kad ši apibrėžtis eksplacitiškai numato „rekomendacijas“ kaip vieną iš tinkamų DI sistemos išvedinių (kartu su predikcijomis, turiniu ir sprendimais) ir reikalauja tik „įvairių autonomijos lygių“, o ne vieno aukšto autonomijos lygio. Pareiškėjos sistema yra rekomendacinė DI sistema su human-in-the-loop dizainu — įprasta ir tinkama architektūra reguliuojamose srityse. Nurodo, kad šis argumentas pateikiamas kaip kontekstas; pagrindinis šio pagrindo pamatas yra paties PFSA ML apibrėžties pažeidimas.

Ketvirtu Sprendimo neteisėtumo pagrindu pareiškėja nurodo tai, jog Sprendimo motyvacija turi vidinį prieštaravimą: IA deklaruoja vertinusi „informacijos visumą“, tačiau faktiškai remiasi atskiromis iš konteksto ištrauktomis frazėmis. Paaikškina, jog Sprendime cituojamos atskiros ištraukos, t. y. PFSA 3 priedo 1.1.7 punkto pirmasis sakinytis ir praleidžiamas tą pačią mintį užbaigiantis kitas sakinytis. Sprendimas remiasi pavieniais techniniais aspektais t. y. cituojamos atskiros frazės iš

Atsakymų Nr. 1.1 („sistema nėra sprendimų priėmėja“), ignoruojant platesnį kontekstą. Sprendimu neįvertinta informacijos visuma, t. y. penki iš septynių atsakymų į Paklausimą Sprendime net nepaminėti. Šių aspektų pagrindu pareiškėja daro išvadą, kad tai yra vidinis prieštaravimas tarp deklaruoto vertinimo metodo (informacijos visuma) ir faktinio vertinimo metodo (selektyvus atskirų frazių citavimas). Vertina, kad toks Sprendimas neatitinka VAI 3 straipsnio 9 punkto (objektyvumo principas) ir 10 straipsnio 5 dalies 6 punkto, numatančio, kad administracinio sprendimo motyvai turi būti nešališki, nuoseklūs ir neprieštaringi. Teigia, jog šį prieštaravimą papildomai patvirtina ir tai, kad IA, nustačiusi neva neatitikimą PFSA 5.1.1 papunkčiui, sustabdė vertinimą, nors prieš tai turėjo įvertinti visus su 5.1.1 papunkčiu tiesiogiai susijusius pareiškėjos įrodymus – penkis iš septynių atsakymų į Paklausimą.

Pareiškėjos atstovas posėdžio metu skundą palaikė ir prašė jį tenkinti skunde ir posėdžio metu išdėstytų motyvų pagrindu.

Atsakovė VŠĮ Inovacijų agentūra atsiliepimu su pareiškėjos skundu nesutinka ir prašo jį atmesti kaip nepagrįstą.

Atsiliepime išdėsto PĮP pateikimo ir vertinimo faktines aplinkybes bei teisinį ginčo pagrindą, išdėstyta Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos finansų ministro 2022 m. birželio 22 d. įsakymu Nr. 1K-237 „Dėl 2021–2027 metų Europos Sąjungos fondų investicijų programos ir ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano „Naujos kartos Lietuva“ įgyvendinimo“ (toliau – ir PAFT), 5. 1 ir 47.1 papunkčiuose, 2 priedo 2.2 papunktyje ir 70 punkte, PFSA 4.2.1, 4.1.4, 5.1.1, 5.1.2, 5.1.13 papunkčiuose, DI akto 3 straipsnio 1 dalyje ir DI akto konstatuojamojoje 12 dalyje.

IA pažymi, kad pareiškėjos PĮP vertinimas atliktas pagal nustatytas procedūras ir vadovaujantis PAFT bei PFSA reikalavimais. IA įvertino, jog pateiktas PĮP neatitinka 47.1 papunktyje, PAFT 2 priedo 2.2 papunktyje ir Aprašo 5.1.13, 4.2.1 ir 5.1.1 papunkčiuose nustatytų reikalavimų projektams. Atsižvelgiant į tai ir vadovaujantis PAFT 70 punktu, pareiškėjos PĮP buvo pagrįstai ir motyvuotai atmestas.

Dėl skundo argumento, kad „Sprendimas visiškai neįvertino penkių iš septynių atsakymų į Paklausimą ir tuo pažeidė motyvavimo pareigą“ nurodo, jog su visais skunde nurodytais atsakymais buvo susipažinta ir jie buvo įvertinti. Teigia, kad motyvavimo pakankamumas negali būti vertinamas vien formaliai, atsižvelgiant į tai, kiek atskirų pareiškėjos argumentų buvo tiesiogiai pakomentuota Sprendime. Atsakovė teigia, jog nagrinėjamu atveju pareiškėjos skundo turinys patvirtina, kad pareiškėjai Sprendimo motyvai buvo aiškūs ar suprantami. Vien aplinkybė, kad pareiškėja nesutinka su atliktu vertinimu arba pageidautų išsamesnio atsakymo į kiekvieną jos pateiktą argumentą, savaime nereiškia, kad Sprendimas nėra pakankamai motyvuotas. Šiais aspektais IA pažymi, kad įvertino visą pareiškėjos Atsakymuose į Paklausimą pateiktą informaciją, o Sprendime buvo aptarti tie šios informacijos aspektai, kurie buvo reikšmingi vertinant PĮP atitiktį PFSA 4.2.1 ir 5.1.1 papunkčių reikalavimams bei priimant sprendimą dėl PĮP atmetimo.

Atsakovė paaiškina, kad Atsakymų Nr. 1.2 papunkčio atsakymas „DI modelio kūrimo ir panaudojimo metodai“ buvo įvertintas eksperto ir išdėstytas Eksperto išvados lape. Eksperto vertinime buvo aptartas šio atsakymo turinys, taip pat buvo įvertinti pareiškėjos aprašyti RAG architektūros ir užklausų (prompt) inžinerijos sprendimai. Įvertinęs pareiškėjos pateiktą informaciją, ekspertas padarė išvadą, kad aprašomas fine-tuning taikomas pagalbiniam kandidatų atrankos (retrieval) komponentui, o RAG architektūra, žmogaus įsitraukimu (human-in-the-loop) grindžiamas kalibravimas bei išvadų generavimo (inference) optimizavimas laikytini viešai prieinamo modelio naudojimo ir orkestravimo metodais, o ne pagrindinio dirbtinio intelekto elemento kūrimu. Pareiškėjos Atsakymų Nr. 1.4 papunktyje pateiktas atsakymas „DI komponento techninis indėlis“ taip pat įvertintas. Paaiškina, kad vertinant PĮP buvo analizuojama pareiškėjos aprašyta sprendinio architektūra, o Atsakymų Nr. 1.4 punkte pateiktas sistemos komponentų detalizavimas tik patvirtino eksperto padarytą išvadą, kad pagrindinę produkto dirbtinio intelekto funkciją atlieka trečiosios šalies sprendimas. Pažymi, kad sistemos komponentų skaičius savaime nėra reikšmingas kriterijus vertinant, kuris komponentas sudaro pagrindinį produkto dirbtinio intelekto elementą. Vertinant buvo analizuojama ne

komponentų kiekybė, o jų atliekamos funkcijos ir reikšmė bendram sprendinio veikimui.

Paaishkina, kad pati pareiskėja Atsakymų Nr. 1.1 „Konkrete DI modelio funkcija“ 3 papunktyje aktualumo klasifikavimo funkcija, t. y. sprendima, ar dokumento fragmentas yra aktualus konkrečiam naudotojui, ivardija kaip pagrindini dirbtinio intelekto sprendima. Tame pačiame atsakyme nurodoma, kad šia funkcija atlieka komercinis LLM, pasiekiamas per API. Be to, pareiskėja nurodo, kad komercinis LLM per API taip pat vykdo informacijos isgavima ir paaiskinimu generavima. Tuo tarpu kiti pareiskėjos nurodyti sistemos komponentai yra skirti arba parengti duomenis pagrindinei dirbtinio intelekto funkcijai atlikti (pavyzdžiui, šaltiniu stebesenai, duomenu apdorojimui, skaidymui į fragmentus (chunking), embedding generavimui, hibridinei paieškai ir naudotoju interesu profiliu sudarymui), arba apdoroti jos rezultatus (pavyzdžiui, validavimui, įrodymu (evidence) pateikimui, kokybes kontrolei, audito žurnalo (audit trail) formavimui, pranešimu valdymui ir daugianuomininkes (multi-tenant) platformos veikimui). Todėl šie komponentai buvo įvertinti kaip pagalbiniai pagrindines dirbtinio intelekto funkcijos atžvilgiu ir sudarantys trečiosios šalies teikiamos dirbtinio intelekto paslaugos panaudojimo bei orkestravimo sluoksni. Atsižvelgiant į tai, buvo padaryta išvada, kad pagrindinė produkto dirbtinio intelekto funkcija įgyvendinama pasitelkiant trečiosios šalies komercinį LLM, o ne pareiskėjos kuriamą dirbtinio intelekto modelį. Pažymi, kad taip nurodyta ir eksperto išvadoje.

Paaishkina, kad pareiskėjos atsakymas Nr. 3 „Didieji duomenys“ buvo įvertintas, todėl teiginys, jog į šį atsakymą nebuvo atsižvelgta, neatitinka faktiniu aplinkybiu. Nurodo, kad eksperto vertinime buvo įvertinta pareiskėjos pateikta informacija apie siūlomus techninius sprendimus, įskaitant duomenu apdorojimo procesus, kokybes užtikrinimo priemones ir taikomas vertinimo metodikas. Atsižvelgęs į šia informacija, ekspertas padarė išvadą, kad pareiskėjos nurodomi naujumo elementai, tokie kaip pipeline inžinerija, audit trail, golden set naudojimas ir darbo eigos (workflow) organizavimas, atitinka įprastą MLOps ir programines įrangos inžinerijos praktiką. Nurodo, jog taip pat buvo įvertintos pareiskėjos nurodytos retrieval ir triage kokybes metrikos ($\text{Recall}@10 \geq 0,90$, $\text{Precision} \geq 0,85$, $\text{F1} \geq 0,80$), golden set (ne mažiau kaip 3 000 atveju), regresiniai testai bei slice-based vertinimas. Šios priemonės buvo vertintos kaip modelio veikimo kokybes užtikrinimo ir stebesenos (MLOps) praktikos. Nors jos leidžia vertinti ir kontroliuoti komercinio LLM atliekamos klasifikavimo funkcijos kokybę, jos nekeičia vertinimo išvados dėl pagrindinės produkto dirbtinio intelekto funkcijos įgyvendinimo. Todėl pareiskėjos Atsakymų Nr. 3 punkte pateikta informacija nepaneigia Sprendime nurodyto atmetimo pagrindo.

Dėl pareiskėjos Atsakymų Nr. 4 punkte pateikto atsakymo vertinimo nurodo, kad pateikta informacija buvo išanalizuota, tačiau ji nepaneigė Sprendime nustatytos neatitikties PFSA 4.2.1 ir 5.1.1 papunkčiu reikalavimams. Pirmiausia pažymi, kad pareiskėjos atsakyme pateikti argumentai dėl didelio našumo skaičiavimu (HPC) infrastruktūros ir didžiųjų duomenu yra susiję su PFSA 3 priedo 4 kriterijumi, kuris yra prioritetas (specialusis atrankos) kriterijus. Šis kriterijus taikomas tinkamu finansuoti projektu prioritetui nustatyti ir savaime nepaneigia Projekto neatitikties privalomiesiems PFSA 4.2.1 ir 5.1.1 punktu reikalavimams. Dėl šios priežasties Sprendime nebuvo poreikio atskirai aptarti kiekvieno su šiuo kriterijumi susijusio pareiskėjos argumento.

Dėl HPC infrastruktūros atsakovė pažymi, kad pareiskėja nurodė planuojanti naudoti vieną GPU instanciją (pvz., NVIDIA A10G, 24 GB), kuri, kaip nurodyta pačiame atsakyme, būtų naudojama epizodiškai – tik pagal poreikį, vykdant paketinį apdorojimą (batch) arba modelio fine-tuning. Atsakovės teigimu, tokia infrastruktūra neatitinka PFSA pateikiamos didelio našumo skaičiavimu (HPC) sampratos, pagal kurią HPC suprantama kaip infrastruktūra, pagrįsta masiškai integruotais skaičiavimo ištekliais, skirta spręsti uždavinius, kuriu neįmanoma išspręsti naudojant standartines kompiuterines sistemas. Atsakovė nurodo, kad šios išvados nepaneigia ir pareiskėjos pateikti skaičiavimai, kurie rodo našumo ir vykdymo trukmės skirtumą, tačiau ne tai, kad užduoties nebūtų galima atlikti naudojant standartinius skaičiavimo išteklius. Taip pat pažymi, kad vieno GPU mazgo naudojimas nėra tapatus HPC aplinkai, kuri paprastai grindžiama keliu skaičiavimo mazgu architektūra, sparčiomis tarpusavio jungtimis ir centralizuotu skaičiavimo ištekliau planavimu. Analogiškai ir pareiskėjos nurodytas apie 560 mln. parametru embedding modelio fine-tuning, atliekamas vienoje GPU instancijoje per 2–6 valandas, vertintas kaip įprasta mašininio mokymosi inžinerinė praktika, o ne

HPC infrastruktūros naudojimas.

Dėl didžiųjų duomenų pažymėtina, kad pareiškėjos pateiktoje suvestinėje nurodoma bendra Projekto duomenų apimtis Projekto pabaigoje siekia apie 155–360 GB, įskaitant embedding versijas ir indeksus. Tuo tarpu 0,5–1,5 TB apimtis siejama su papildomu duomenų versijavimu, perindeksavimu metu saugomomis ankstesnėmis duomenų versijomis, audito žurnalais (audit trail) ir numatomu augimo rezervu ilgesniam laikotarpiui. IA teigimu, ši apimtis nėra susijusi su faktiškai apdorojamų duomenų kiekiu projekto vykdymo metu. Atsakovė atsiliepime papildomai pažymi, kad pareiškėjos nurodomi duomenų srautai (450–1 130 dokumentų per mėnesį, apie 8–20 GB pirminių dokumentų per metus), taip pat PDF ir HTML dokumentų nuskaitymas, skaidymas į fragmentus (chunking) ir indeksavimas vertinti kaip įprasti RAG architektūroje taikomi duomenų apdorojimo procesai. Pareiškėja nepateikė pagrindimo, kad nagrinėjamu atveju būtų apdorojami tokios apimtios, spartos ar įvairovės duomenys, kuriems būtų būtini nestandartiniai duomenų apdorojimo metodai. Atsižvelgiant į PFSA pateiktą didžiųjų duomenų apibrėžimą, IA teigimu, nebuvo pagrindo pripažinti, kad projektas atitinka didžiųjų duomenų kriterijų. Vien tai, kad pareiškėja PFSA 3 priedo lentelėje pažymėjo atsakymą „Taip“, savaime nepatvirtina atitikties – vertinamas ne pažymėjimo faktas, o pateikto pagrindimo pakankumas ir turinys.

Dėl skundo argumento dėl Atsakymų Nr. 5 punkte pateikto atsakymo citavimo atsakovė nurodo, kad eksperto vertinime cituotas šio atsakymo 1 skyrius, o 2 skyriaus šeši komponentai įvertinti apibendrinta išvada dėl standartinės praktikos. Detalizuojant pagal kiekvieną komponentą: embedding fine-tuning – pagalbinio retrieval komponento standartinė adaptacija; domeninė chunking strategija – dokumentų skaidymo logika, pačios pareiškėjos apibūdinta kaip „domeninė logika (deterministinis + heuristinis)“ kodas; hibridinės paieškos svorių derinimas – standartinis informacijos paieškos inžinerijos darbas su esamais įrankiais (BM25 / OpenSearch + pgvector); triage klasifikavimo metodika – prompt konstrukcija, JSON schemas validavimas ir slenksčių kalibravimas, t. y. viešo modelio orkestravimas; kokybės kontrolės framework'as (golden set, regresija, shadow) – standartinė MLOps praktika; interesų profilių modelis – duomenų struktūrų modeliavimas. Nurodyta, kad nė vienas komponentas nekuria naujo DI modelio, architektūros, mokymo metodo ar sistemos – tai patvirtina pati pareiškėja, teigdama, jog „Projekte nekuriamas fundamentaliai naujas DI algoritmas ar naujas kalbos modelis nuo nulio“.

Apibendrindama pažymi, kad visi pareiškėjos skunde nurodyti atsakymai buvo įvertinti ir į juos buvo atsižvelgta priimant Sprendimą, išdėstant tuos vertinimo aspektus, kurie buvo reikšmingi nustatytai neatitiktčiai PFSA reikalavimams ir sudarė pagrindą priimti sprendimą dėl paraiškos atmetimo. Atsakymuose Nr. 3 ir Nr. 4 pateikta informacija buvo susijusi su prioritetiniu (specialiuoju atrankos) kriterijumi, kuris taikomas tik vertinant tinkamų finansuoti projektų prioritetą, todėl ši informacija neturėjo įtakos Sprendimo dėl paraiškos atmetimo pagrindui.

Atsiliepime atsakovė dėl skunde daromos išvados, kad „Sprendimas grindžiamas faktine vertinimo klaida – modelio apmokymo ir adaptacijos „nenumatymu“, paaiškina, jog eksperto vertinime embedding modelio fine-tuning buvo tiesiogiai aptartas ir jo planavimas nebuvo ginčijamas. Sprendimo formuluotė skaitytina pagrindinio DI elemento kontekste: modeliui, kuris atlieka pagrindinę produkto DI funkciją – aktualumo klasifikavimą, t. y. komerciniam LLM per API – joks apmokymas ar adaptacija nenumatyta, ir tai patvirtina pati pareiškėja atsakyme: „Komercinis LLM – Nuo nulio? Ne – Adaptuojama? Ne (naudojamas per API su struktūruotu prompt) – Naudojama »as-is«? Taip (per API, tiekėjo – agnostiškai)“, t. y. vienintelė „adaptacija“ yra užklausos struktūra, ne modelio keitimas. Numatytas fine-tuning apima tik pagalbinį retrieval komponentą – embedding modelį, kurio funkcija, pačios pareiškėjos žodžiais, yra kandidatų atranka prieš LLM kvietimą, o LLM naudojamas kaip „paskutinio sprendimo“ etapas. Pats kreipimasis į komercinį LLM per API yra išorinės trečiosios šalies interneto (web) paslaugos naudojimas: produktas išsiunčia užklausą, ji apdorojama tiekėjo infrastruktūroje ir produktui grąžinamas atsakymas.

IA pažymi prieštarą pareiškėjos dokumentuose: atsakyme fine-tuning įvardijamas kaip „vienas iš pagrindinių projekto DI metodų“, tačiau paraiškoje nurodyta tik „planuojamas modelio kalibravimas ir (jei pagrįsta) lengvas fine-tuning mažesniems atviro kodo modeliams“, o atsakyme – „Embedding modelio adaptacija / fine-tuning (planuojama, jei pagrįsta)“. Nurodo, jog PĮP vertinime vadovaujasi

abiejų dokumentų informacija, tačiau net ir taikant bet kurią versiją atskirai, skundo argumentai atmetimo pagrindo nepaneigia.

Dėl embedding modelio fine-tuning nurodo, kad 560 mln. parametrų embedding modelio kontrastinis fine-tuning ant $\geq 5\,000$ porų, trunkantis 2–6 val. vienu GPU (Atsakymų Nr. 4, 3.2 punktai), su 3–5 iteracijomis ir hiperparametrų eksperimentais, yra standartinė inžinerinė procedūra. Reikšminga adaptacija laikytinas pilnas pertreniravimas, architektūros keitimas, nauji mokymo metodai ar gili adaptacija nuo bazinių svorių — ko projekte nenumatyta. Be to, ši adaptacija taikoma pagalbiniam kandidatų atrankos komponentui, o ne pagrindinę DI funkciją (aktualumo klasifikavimą) atliekančiam elementui, todėl „pagal bet kokią pagrįstą interpretaciją“ ji nėra pagrindinio DI elemento reikšminga adaptacija. Taip pat nurodo, kad „Prižiūravimo mokymo (supervised) principai“ triage užduočiai reiškia ne modelio svorių mokymą, o LLM išvesties kalibravimą sužymėtais atvejais (slenksčių nustatymas, prompt optimizavimas): pati pareiškėja atsakyme nurodo, kad prieigos prie komercinio LLM svorių nėra, o naudotojų grįžtamasis ryšys naudojamas „triage slenksčių kalibravimui, prompt optimizavimui, embedding modelio fine-tuning duomenų papildymui, golden set plėtrai“ – tai orkestravimo sluoksnio derinimas, ne modelio apmokymas. Kiekybinės metrikos (Precision $\geq 0,85$ ir kt.) matuoja nemodifikuoto komercinio modelio išvesties kokybę. Mažesnio klasifikatoriaus (SetFit/DistilBERT) fine-tuning yra tik sąlyginis („jei pagrįsta empiriškai“), todėl atitiktis grįsti negali. Teigia, kad pareiškėjos teiginys „pareiškėjas pats tai patvirtina“ remiasi ne vien fraze „nuosavo modelio kūrimas nuo nulio projekto metu nėra prioritetas“, bet visa 3 priedo 1.1.7 papunkčio formuluote, kurioje pareiškėjos adaptacija apibūdinta kaip „modelio kalibravimas ir (jei pagrįsta) lengvas fine-tuning mažesniems atviro kodo modeliams“ – t. y. sąlyginė ir lengva, pagrindinė DI funkcija – aktualumo klasifikavimas – palikta nemodifikuotam komerciniam LLM.

Dėl skundo argumento, susijusio su DI akto 12 konstatuojamosios nuostatos taikymu, paaiškina, kad pareiškėja teisingai nurodo, jog DI akto (Reglamento (ES) 2024/1689) 12 konstatuojamoji dalis apibūdina vieną iš DI sistemoms būdingų savybių – gebėjimą daryti išvadas naudojant, be kita ko, mašininio mokymosi metodus. Tačiau ši nuostata yra susijusi su bendru DI sistemos apibrėžimu ir savaime nenustato, kad bet kuris projekte naudojamas mašininio mokymosi komponentas turi būti laikomas pagrindiniu kuriamo DI produkto elementu pagal PFSA 4.2.1 papunkčio reikalavimus. Pareiškėjos sprendinyje numatomi tam tikri mašininio mokymosi metodai, įskaitant embedding komponento fine-tuning. Tačiau vien šių metodų panaudojimas savaime nelemia išvados, kad pareiškėja kuria pagrindinį produkto dirbtinio intelekto elementą. Nurodo, jog vertinant buvo analizuojama, kuri funkcija yra esminė produkto DI funkcija ir kuris komponentas ją įgyvendina.

Pažymi, jog pati pareiškėja atsakyme Nr. 1.1 „Konkreči DI modelio funkcija“ aktualumo klasifikavimą – sprendimą, ar dokumento fragmentas yra aktualus konkrečiam naudotojui – įvardijo kaip „pagrindinį DI sprendimą“. Tačiau šią funkciją, taip pat informacijos išgavimą ir paaiškinimų generavimą, atlieka komercinis LLM, pasiekiamas per API, t. y. trečiosios šalies teikiama išorinė DI paslauga. Pareiškėjos kuriami komponentai, įskaitant embedding modelio pritaikymą, atlieka pagalbines duomenų parengimo, paieškos ar rezultatų apdorojimo funkcijas. Todėl DI akto 12 konstatuojamoji dalis nepaneigia IA ir eksperto išvados dėl paraiškos neatitikties PFSA reikalavimams. Ši nuostata patvirtina tik tai, kad tam tikri pareiškėjos sprendinio komponentai gali būti grindžiami mašininio mokymosi metodais, tačiau neįrodo, kad būtent šie komponentai sudaro pagrindinį produkto DI elementą.

Pasisakydama dėl skundo argumentų, jog Sprendimas prieštarauja PFSA mašininio mokymosi srities apibrėžčiai ir struktūrai, IA sutinka su pareiškėjos teiginiu, kad PFSA 4.2.1 ir 5.1.1 papunkčiai nereikalauja sukurti DI modelio nuo nulio, nedraudžia mišrios architektūros, nekelia „naujo fundamentalaus algoritmo“ reikalavimo, o PFSA 3 priedo 3 kriterijaus mašininio mokymosi srities apibrėžtis pripažįsta „jau sukurtų ML modelių integravimą į įmonės sistemas ir tų modelių apmokymą“. Nurodo, jog vertinimas tokiais reikalavimais nebuvo grindžiamas. Tačiau paaiškina, kad ML srities apibrėžtis yra specialiojo (prioritetinio) atrankos kriterijaus „DI sritys“ dalis – ji nusako technologijų sritį, o ne slenkstinę tinkamumo sąlygą. Atitiktis ML sričiai ir atitiktis PFSA 4.2.1 papunkčiui yra du savarankiški vertinimo klausimai: projektas gali atitikti ML srities aprašymą ir kartu neatitikti

PFSA 4.2.1 papunkčio, jei DI sistema nėra naudojama kaip pagrindinis produkto elementas. Pažymi, kad pareiškėjos „integravimo ir apmokymo“ derinys apima tik pagalbinį embedding komponentą; pagrindinis elementas – komercinis LLM – nėra nei apmokomas, nei integruotas į produktą kaip jo elementas: kreipimasis per API yra išorinės trečiosios šalies interneto (web) paslaugos vartojimas – produktas išsiunčia užklausą ir gauna atsakymą. Paaiškina, jog vertinime nereikalaujama nei „savarankiškos DI sistemos“ sukūrimo, nei, kad „pagrindinis DI elementas priklausytų pareiškėjui“ nuosavybės teise. Formuluoatė „pagrindinis DI komponentas priklauso trečiajai šaliai“ yra faktinės padėties apibendrinimas, apimantis du konkrečius PFSA reikalavimus: pirma, pagal PFSA 4.2.1 papunktį, DI sistema produkte turi būti naudojama kaip pagrindinis jo elementas, o pagrindinę produkto funkciją (aktualumo klasifikavimą) atliekanti sistema produkto elementu nėra: ji veikia tiekėjo infrastruktūroje ir vartojama kaip išorinė interneto (web) paslauga (produktas išsiunčia užklausą ir gauna atsakymą); antra, pagal PFSA 5.1.1 papunktį, remiama veikla yra DI produkto vystymas – o pagrindinės funkcijos atžvilgiu vystymo veiklos projekte nėra: komercinis LLM naudojamas nepakeistas, pareiškėjos kūrimo darbai apima tik pagalbinius komponentus. Taigi, lemiamas kriterijus yra ne modelio nuosavybė, o tai, ar pagrindinę produkto funkciją atliekanti DI sistema yra produkto sudedamoji dalis ir ar ji projekto metu vystoma – nei viena, nei kita sąlyga čia netenkinama.

Dėl teiginio, kad komercinių modelių naudojimas per API susijęs tik su prioritetinio balo neskyrimu: PIP atmetimas grindžiamas prioritetinio balo neskyrimu, o PFSA 4.2.1 papunkčio „pagrindinio elemento“ reikalavimu: architektūra, paremta išorinių LLM paslaugų naudojimu per API (promptų valdymas, verslo logikos sluoksnis), yra esamos paslaugos orkestravimas, o ne DI kūrimas. Ekspertas sutinka, kad produktas nėra „tik vartotojo sąsaja“ – jame yra realios inžinerijos (duomenų pipeline, indeksai, kokybės kontrolė, audit trail). Tačiau „ne tik sąsaja“ nereiškia „DI sistema kaip pagrindinis elementas“: visa nuosava inžinerija pagal pačios pareiškėjos komponentų išskaidymą arba parengia kandidatus trečiosios šalies modeliui, arba validuoja ir paskirsto jo išvestį.

IA dėl teiginio, kad komercinis modelis pasitelkiamas tik „apribotam žingsniui“ nurodo, jog būtent šis žingsnis yra produkto vertės branduolys. Paaiškina, jog pati pareiškėja Atsakymų Nr. 1.1 papunktyje aktualumo klasifikavimą įvardija „pagrindinis DI sprendimas“, o visas tris turinį kuriančias funkcijas: klasifikavimą, informacijos išgavimą ir paaiškinimo generavimą, atlieka komercinis LLM per API. Pareiškėjos „semantinės atrankos sistema“ (embedding modeliai + hibridinė paieška) aktualumo klasifikacijos neatlieka – tai, pareiškėjos žodžiais, „matematinis panašumo skaičiavimas tarp vektorių ir leksinė atitiktis“ kandidatų aibeį susiaurinti, kurio Precision@10 net neturi griežto slenksčio – pati pareiškėja nurodo, kad žemas precision „reiškia daugiau LLM kvietimų (kaštų klausimas), bet ne kokybės problemą galutiniam naudotojui“, nes klaidingus kandidatus „vėliau atfiltruos triage“. Paaiškina, jog pagalbinio komponento buvimas, priklausymas pareiškėjai ir adaptacija nepaverčia jo pagrindiniu elementu: „reikalingas veikimui“ nėra tas pat, kas „pagrindinis elementas“ PFSA 4.2.1 papunkčio prasme.

Dėl autonomiškumo, atsakovė nurodo, kad pareiškėja teisingai teigia, kad DI akto 3 straipsnio 1 dalis tarp galimų išvesčių nurodo „rekomendacijas“ ir reikalauja „įvairių autonomijos lygių“, tačiau autonomiškumas DI akte matuojamas veiksmų nepriklausomumu nuo žmogaus: 12 konstatuojamoji dalis jį sieja su „tam tikru veiksmų nepriklausomumu nuo žmogaus įsitraukimo laipsniu ir gebėjimu veikti be žmogaus įsikišimo“, todėl „įvairūs lygiai“ turi apatinę ribą – bent minimalų gebėjimą savarankiškai atlikti veiksmą. Pareiškėjos aprašyta sistema suprojektuota priešingai: „Sistema nėra sprendimų priėmėja – ji atlieka informacinę ir analitinę funkciją“, „Sprendimą visada priima žmogus“ (pareiškėjo atsakymas), visos išvestys pateikiamos žmogui peržiūrėti ir spręsti (review queue, patvirtinti / atmesti). Automatinis pranešimų (el. paštas / dashboard / webhook) išsiuntimas šio vertinimo nekeičia: siuntimą lemia ne DI komponentas, o deterministinė, naudotojo konfigūruojama taisyklė („valdyti pranešimų taisyklės (pvz., el. paštas, webhook)“, PFSA 3 priedo 1.1.17 papunktis.) pagal klasifikacijos etiketę ir confidence slenkstį. Veiksma diskrecija priklauso iš anksto užprogramuotai taisyklei, o ne DI komponentui, o išsiųstas pranešimas tik informuoja žmogų, kuris pats atlieka operacinius veiksmus. Human-in-the-loop dizainas reguliuojamoje srityje yra suprantamas ir teisėtas pasirinkimas, tačiau jis reiškia, kad sistema veikia kaip ML paremta analitinė-informacinė priemonė.

Atsakovė nurodo, kad pareiškėjos skunde pateikti argumentai nepaneigia faktinio paraiškos

atmetimo pagrindo. Sutinka, kad PFSA 4.2.1 ir 5.1.1 papunkčiai savaime nereikalauja kurti dirbtinio intelekto modelio nuo nulio, nenustato draudimo naudoti mišrios architektūros sprendinius ar reikalavimo, kad naudojamas modelis priklausytų pareiškėjai. Taip pat sutinka, kad PFSA 3 priedo 3 kriterijaus mašininio mokymosi srities apibrėžimas apima tiek esamų modelių integravimą, tiek jų apmokymą, o DI akto 3 straipsnio 1 dalyje tarp galimų DI sistemos išvesčių nurodomos ir rekomendacijos. Taip pat pažymi, kad projekte numatytos realios inžinerinės veiklos – duomenų apdorojimo procesų kūrimas, indeksavimas, kokybės kontrolės mechanizmai, audito žurnalo (audit trail) formavimas bei embedding modelio adaptacija. Šios aplinkybės buvo įvertintos eksperto vertinimo metu, todėl pareiškėjos teiginys, kad pateikti atsakymai į Paklausimą nebuvo nagrinėti, neatitinka faktinių aplinkybių. Atsakovė paaiškina, kad PIP atmetimo pagrindas buvo ne tai, kad Projekte apskritai nėra DI elementų ar mašininio mokymosi veiklų, o tai, kad pagal PFSA 4.2.1 papunktį DI sistema turi būti naudojama kaip pagrindinis produkto elementas. Vertinant buvo nustatyta, kad pagal pareiškėjos pateiktą sprendinio architektūrą pagrindinę produkto funkciją atliekantis DI elementas yra aktualumo klasifikavimas (triage), kurį pareiškėja pati įvardijo kaip „pagrindinį DI sprendimą“. Nurodo, kad taip pat reikšmingos produkto funkcijos – informacijos išgavimas ir paaiškinimų generavimas – įgyvendinamos naudojant komercinį LLM, pasiekiamą per API. Toks sprendimo įgyvendinimo būdas reiškia trečiosios šalies teikiamos DI paslaugos naudojimą. Produktas siunčia užklausą išorinei paslaugai, užklausa apdorojama paslaugos teikėjo infrastruktūroje, o produktas gauna jau sugeneruotą rezultatą. Tokiu atveju naudojama esama trečiosios šalies paslauga ir jos funkcionalumas integruojamas į kuriamą sprendinį, tačiau pats DI modelis nėra kuriamas, vystomas ar adaptuojamas pareiškėjos Projekte.

Atsakovė nurodo, kad pareiškėjos vykdoma DI veikla – embedding modelio fine-tuning buvo pripažinta realia technine veikla ir įvertinta eksperto vertinimo metu. Tačiau ši veikla susijusi su pagalbinio kandidatų atrankos (retrieval) komponentu ir neatlieka pagrindinės produkto DI funkcijos – aktualumo klasifikavimo. Be to, nurodyta fine-tuning apimtis (kontrastinis apie 560 mln. parametrų modelio pritaikymas naudojant ne mažiau kaip 5 000 porų bei atliekamas vienu GPU per 2–6 valandas) vertinta kaip įprasta mašininio mokymosi inžinerijos procedūra, o ne esminė pagrindinio DI elemento adaptacija. Mažesnio klasifikatoriaus fine-tuning pareiškėjos buvo numatytas tik kaip galimas sprendimas, jeigu jo poreikis būtų pagrįstas empiriškai.

Atsakovė pažymi, kad visi skunde nurodyti pareiškėjos atsakymai buvo įvertinti. Vertinime buvo atsižvelgta tiek į konkrečiai pateiktą informaciją, tiek į bendrą jos reikšmę vertinant Projekto atitiktį PFSA reikalavimams. Atsakymų Nr. 3 ir Nr. 4 punktuose pateikti atsakymai buvo susiję su prioritetiniu (specialiuoju atrankos) kriterijumi, kuris taikomas tik tinkamų finansuoti projektų prioritetui nustatyti ir negali pašalinti nustatytos neatitikties PFSA 4.2.1 ir 5.1.1 papunkčių reikalavimams. Be to, įvertinus pareiškėjos pateiktą informaciją, nebuvo nustatytas pagrindas pripažinti atitikties ir šiems prioritetiniams kriterijams. Pareiškėjos nurodyta HPC infrastruktūra – viena elastinė A10G klasės GPU instancija – neatitinka HPC sampratos, nes, kaip matyti iš pareiškėjos pateiktų skaičiavimų, užduotys gali būti išsprendžiamos ir naudojant standartinius skaičiavimo išteklius. Atitinkamai ir didžiųjų duomenų kriterijaus atveju nurodyta pagrindinė duomenų apimtis (apie 155–360 GB) nesiekia nustatytos ribos, o didesnė apimtis pasiekama tik įtraukiant ankstesnių versijų kopijas, indeksus ir numatomą augimo rezervą, kurie savaime nelaikytini faktiškai apdorojamų duomenų apimtimi.

Atsižvelgiant į tai, Sprendimo išvada dėl neatitikties PFSA 4.2.1 papunkčio reikalavimams yra pagrįsta. Kvalifikuojančią produkto DI funkciją atliekantis komponentas nėra pareiškėjos kuriamas ar vystomas sprendimas, o naudojama trečiosios šalies DI paslauga, veikianti tiekėjo infrastruktūroje. Pareiškėja neturi galimybės šio modelio diegti, keisti ar platinti kartu su produktu, o nutraukus trečiosios šalies paslaugos teikimą, pagrindinė produkto DI funkcija neveiktų. Todėl vien išorinės DI paslaugos integravimas į produktą negali būti laikomas DI sistemos naudojimu kaip pagrindinio produkto elemento PFSA 4.2.1 papunkčio prasme. Analogiškai, kaip interneto svetainė, naudodama išorinę vertimo paslaugą, netampa vertimo variklio kūrėja, taip ir nagrinėjamu atveju trečiosios šalies LLM paslaugos naudojimas nesudaro pagrindo laikyti, kad pareiškėja kuria ir vysto pagrindinį produkto DI elementą.

Atsiliepdama į pareiškėjos argumentą, jog „Sprendimo motyvacija turi vidinį prieštaravimą“ ir nesutikimą su IA priimtu Sprendimu dėl Projekto atitikties PFSA 4.2.1 papunkčio reikalavimams, pažymi, kad pati pareiškėja skunde pateikia aplinkybes, kurios iš esmės patvirtina atlikto vertinimo pagrįstumą. Paaiškina, kad pareiškėja nurodo, kad sprendinyje naudojami komerciniai didieji kalbos modeliai, tokie kaip GPT-4 ir Claude, o galutinis aktualumo vertinimo (triage) sprendimas priimamas LLM apdorojimo etape. Taip pat pareiškėja pripažįsta, kad Projekte nėra kuriamas naujas DI modelis nuo nulio, o pagrindinės vystymo veiklos yra orientuotos į RAG architektūrą, embedding generavimą, informacijos paieškos (retrieval) procesus ir programinės įrangos infrastruktūros kūrimą. Atsakovė nurodo, kad šios aplinkybės patvirtina, kad pagrindinę produkto DI funkciją – aktualumo klasifikavimą ir su juo susijusių sprendimų generavimą – atlieka naudojamas komercinis LLM, pasiekiamas per išorinę API sąsają. Tuo tarpu pareiškėjos kuriami komponentai yra skirti duomenų parengimui, paieškos rezultatų formavimui, kontekstinės informacijos pateikimui bei bendram sistemos veikimui užtikrinti, tačiau jie patys neatlieka pagrindinės DI funkcijos. Nurodo, jog aplinkybė, kad pareiškėja kuria papildomą infrastruktūrą, RAG grandinę ar kitus pagalbinius sprendimo elementus, savaime nereiškia, kad Projekte kuriamas pagrindinis DI produkto elementas. Vertinant pagal PFSA 4.2.1 papunkčio reikalavimus, reikšminga ne tai, kiek papildomų techninių komponentų sukurta, o tai, kuris komponentas atlieka pagrindinę produkto DI funkciją ir ar šis komponentas yra kuriamas bei vystomas pareiškėjos Projekte. Todėl skunde nurodytos aplinkybės nepaneigia IA išvados, o priešingai – patvirtina, kad sprendimo pagrindinė DI funkcija įgyvendinama naudojant trečiosios šalies sukurta ir valdomą LLM paslaugą.

IA vertinimu, skundžiamas Sprendimas yra argumentuotas ir aiškus, jame aiškiai nurodyta pagrindinė PĮP atmetimo priežastis – nustatyta, kad esminę produkto dirbtinio intelekto funkciją įgyvendina trečiosios šalies komercinis LLM modelis, pasiekiamas per API sąsają, o ne pareiškėjos kuriamas ir vystomas DI komponentas. PĮP vertinimui pasitelktas specialiąsias žinias turintis ekspertas. Tai, jog Sprendimas netenkina pareiškėjos lūkesčių, IA vertinimu, niekaip nesąlygoja, jog pareiškėjos atžvilgiu nebuvo atliekamas geras administravimas. Be to, vien tai, kad Sprendime nebuvo atskirai aptartas kiekvienas pareiškėjos atsakymas į Paklausimą ar kiekviena jame nurodyta aplinkybė, nesudaro pagrindo teigti, kad šios aplinkybės nebuvo įvertintos ar kad buvo pažeistos VAĮ nuostatos.

IA įsitikinimu, Sprendimas atitinka tiek VAĮ 10 straipsnio 5 dalyje numatytus reikalavimus, tiek šio įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 5 punkte įtvirtintą išsamumo principą, t. y. skundžiamas Sprendimas yra pagrįstas objektyviais duomenimis (faktais) ir teisės aktų normomis, motyvų išdėstymas jame yra adekvatus, aiškus ir pakankamas, Sprendime buvo nurodyti pagrindiniai faktai, argumentai ir įrodymai, pateikiamas teisinis pagrindas, kuriuo IA rėmėsi priimdama skundžiamą Sprendimą.

Atsakovės atstovai Komisijos posėdžio metu prašė skundą atmesti kaip nepagrįstą atsiliepime ir posėdžio metu išdėstytų argumentų pagrindu.

Skundas atmestinas.

Byloje kilo ginčas dėl VšĮ Inovacijų agentūros 2026 m. gegužės 27 d. sprendimo Nr. R4-1636-(16.2.47 MR)-2026 „Pranešimas apie projekto įgyvendinimo plano Nr. 02-124-K-0090 atmetimą“ teisėtumo ir įpareigojimo atlikti veiksmus pagrįstumo.

Viešai skelbiamais duomenimis nustatyta, jog VšĮ Inovacijų agentūra paskelbė kvietimą „Dirbtinio intelekto sprendimų vystymas“ (minėta, toliau – ir Kvietimas) teikti paraiškas nuo 2026 m. lapkričio 26 d. iki 2026 m. vasario 18 d. Nurodytas projektų atrankos būdas – konkursas. Kvietime nurodyta: finansuojamos veiklos – skatinti MVĮ (pastaba, mažas ir vidutinės įmonės) vystyti DI sprendimus; pažangos priemonė – skatinti įmones skaitmenizuotis; konkretus uždavinys – pasinaudoti skaitmeninimo teikiama nauda piliečiams, įmonėms, mokslinių tyrimų organizacijoms ir valdžios institucijoms.

Byloje surinktais duomenimis nustatyta, jog 2026 m. vasario 17 d. per INVESTIS duomenų mainų svetainę (toliau – DMS) pareiškėja pateikė projekto įgyvendinimo planą dėl projekto „Dirbtiniu intelektu paremta farmacijos reguliacinės ir farmakologinio saugumo (pharmacovigilance)

informacijos ankstyvojo identifikavimo ir analizės sistema“ finansavimo. Projekto įgyvendinimo planui suteiktas unikalus numeris Nr. 02-124-K-0090 (minėta, toliau – ir PIP). Projekto tikslas – sukurti automatizuotą farmacijos reguliacinės ir farmakologinio saugumo informacijos stebėsenos ir analizės sistemą, kuri, pasitelkdama dirbtinio intelekto technologijas, gebėtų: 1) nuolat rinkti ir atnaujinti farmakologinio saugumo ir reguliacinius dokumentus iš oficialių ir autoritetingų šaltinių; 2) struktūruoti publikacijas iki konkrečių teminių ar dokumento dalių lygmens; 3) semantiškai įvertinti naujų publikacijų galimą reikšmę naudotojo stebimiems vaistiniams preparatams, veikliosioms medžiagoms, terapinėms sritims ar vykdomoms Farmakologinio saugumo veikloms (pvz., signalų valdymui, rizikos valdymui, saugumo komunikacijoms); 4) pateikti naudotojui tik aktualius atnaujinimus su aiškiomis nuorodomis į pirminius šaltinius ir konkrečias dokumentų vietas. PIP nurodyta, jog Projektu kuriama sistema nėra skirta teikti medicininės, farmakologinės ar reguliacinės rekomendacijas ir veikia kaip informacinė bei analitinė priemonė, skirta ankstyvam reguliacinių ir saugumo signalų identifikavimui ir supratimui. Prašoma finansuoti suma – *(duomenys neskelbtini)* Eur.

2026 m. balandžio 9 d. atsakovė per DMS išsiuntė raštą (pranešimo Nr. INV-254585) „Papildomas paklausimas“ (minėta, toliau – ir Paklausimas), kuriame informavo, kad pradėjus ekspertinį vertinimą nustatyta, jog kartu su PIP pateiktuose dokumentuose kai kuriais atvejais informacija yra pateikta bendro pobūdžio arba nėra pakankamai išsami. Paklausime nurodė, kad siekiant užtikrinti vienodą, išsamų ir objektyvų visų PIP vertinimą, visiems pareiškėjams pateikti vienodi klausimai ir paprašė pateikti ar detalizuoti nurodytą informaciją.

Pareiškėja MB „X“ 2026 m. balandžio 14 d. pateikė atsakymus į IA Paklausimą (minėta, toliau – ir Atsakymai), o 2026 m. balandžio 15 d. pareiškėja pateikė PFSA 3 priedą, kuriame, be kita ko, nurodė, jog Projekto įgyvendinimo metu planuoja kurti dirbtiniu intelektu paremtą sprendimą – automatizuotą farmacijos reguliacinės ir farmakologinio saugumo informacijos stebėseną iš anksto apibrėžtų oficialių šaltinių. Planuojama, kad sistema surinktų naujas publikacijas, struktūruotų jų turinį ir semantiškai įvertintų aktualumą pagal naudotojo interesų profilį (produktai, veikliosios medžiagos, terapinės sritys ir procesai). Naudotojui atitinkamai būtų pateikiami tik reikšmingi atnaujinimai su aiškiomis nuorodomis į pirminius šaltinius.

IA 2026 m. gegužės 27 d. priėmė skundžiamą Sprendimą atmesti PIP kaip neatitinkantį nustatytų reikalavimų. Sprendimu nurodyta, kad pareiškėjos pateiktas PIP neatitiko PAFT 47.1 papunktyje, PAFT 2 priedo 2.2 papunktyje ir PFSA 5.1.13, 4.2.1 ir 5.1.1 papunkčiuose nustatytų reikalavimų projektams. Sprendimo lentelėje, vadovaudamasi aukščiau nurodytose teisės aktų nuostatose pateiktu reglamentavimu ir taisyklėmis, taip pat vadovaudamasi DI akto 3 straipsnio 1 dalyje pateiktu DI sistemos apibrėžimu, DI akto 12 konstatuojamąja dalimi, įvertinusi pareiškėjos pateiktą PIP, PFSA 3 priedo, įskaitant šio priedo 1.1.7 papunktyje pateiktą informaciją, bei Atsakymų į Paklausimą duomenis, IA nurodė, kad pareiškėja, atsakydama į jai pateiktus papildomus klausimus, kuriais prašyta išsamiau aprašyti Projekto metu kuriamą DI produktą, kartu detalizuojant konkrečius duomenų rinkinius, kuriuos planuojama pasitelkti DI produkto kūrimo, kalbėdama apie planuojamą kurti DI produktą bei konkretų jo panaudojimo scenarijų, daugiausia akcentavo, kad „sistema nėra sprendimų priėmėja – ji atlieka informacinę ir analitinę funkciją“ bei kad „sprendimą visada priima žmogus, tačiau sistema leidžia tai daryti greičiau, su aiškiu kontekstu ir be rankinio viso šaltinių srauto skanavimo“. Taip pat atsakymuose „sistema pozicionuojama kaip informacinė ir analitinė priemonė, o ne sprendimų priėmėjas“.

IA nurodė, jog pagal PFSA 4.2.1 papunktį bei DI akto apibrėžimą, DI sistemos skiriasi nuo „paprastesnių įprastų programinės įrangos sistemų ar programavimo metodų“. DI vystymas siejamas su sistemų gebėjimu daryti išvadas, mokytis, argumentuoti ar modeliuoti, t. y. su mokymosi ir inferencijos mechanizmais, kurie peržengia tradicinės programinės inžinerijos ribas. Vadovaudamasi galiojančia teisės aktų baze, darė išvadą, kad DI sistema privalo veikti su tam tikru autonomiškumo laipsniu ir jos išvestis turi daryti įtaką fizinei ir virtualiai aplinkai. IA Sprendime nurodė, kad pareiškėjos aprašyta DI sistemos išvestis, kuri apsiriboja klasifikavimo užduotimi pagal tris klases („aktuali / neaktuali / neaišku“) bei pateikia naudotojui pranešimus bei paaiškinimus („el. paštą / dashboard / webhook“), iš esmės atlieka tik pagalbinę analitinę funkciją. Galutinis sprendimų priėmimas, įskaitant eskalavimą, dokumentacijos atnaujinimą arba PV proceso iniciavimą, paliekamas naudotojui, kuris,

remdamasis pateikta informacija, pats priima veiklos sprendimus („patvirtinta / atmesta / pakoreguota“). Atsižvelgiant į tai, IA vertinimu, tokio pobūdžio sprendimas atitinka ML pagrindu veikiančios analitikos, o ne savarankiškos DI sistemos, apibrėžimą.

IA vertinimu, pareiškėjos atsakyme pateikti teiginiai, kad „projekte nekuriamas fundamentaliai naujas DI algoritmas ar naujas kalbos modelis nuo nulio“, o produkto naujumas grindžiamas „sprendimo architektūra ir metodika“ (hibridiniu retrieval (BM25 + vektoriai), „neaišku“ klase, įrodymų (angl. evidence) parinkimo taisyklėmis ir regresiniu testavimu, iš esmės papildo išvadą, kad Projekte nebus siekiama sukurti savarankiškos DI sistemos, o „pagrindinė vertė bus kuriama sistemos inžinerijoje, duomenų apdorojime ir integruotoje metodikoje, o ne naujame fundamentaliame algoritme“. Vadovaudamasi PFSA 4.2.1 papunkčiu, taip pat pažymėjo, jog DI produktas turi naudoti DI sistemą kaip pagrindinį elementą. Tuo tarpu pareiškėjos nurodytas naujumas (pipeline inžinerija, audit trail, golden set, workflow) yra standartinė MLOps ir programinės įrangos inžinerijos praktika. Tai reiškia, kad pagrindinė kuriama vertė kyla iš inžinerinės integracijos ir domeno specifinio proceso, o ne iš DI sistemos kūrimo.

Sprendime pažymėjo, jog atsakyme pareiškėja taip pat nurodė, kad Projekte planuojama naudoti trijų kategorijų modelius: Embedding, komercinį LLM ir pagalbinus. Pareiškėja atkreipė dėmesį, kad trys iš penkių DI modelio funkcijų – aktualumo klasifikavimas (angl. classification), informacijos išgavimas (angl. extraction) ir paaiškinimo generavimas (angl. rationale generation) – bus įgyvendinamos pasitelkiant komercinį LLM per API. Pareiškėja savo atsakyme nurodė, kad planuojama naudoti šiuos konkrečius modelius: OpenAI GPT-4o / GPT-4o-mini arba Anthropic Claude 3.5 Sonnet / Claude 4. IA, įvertinusi pareiškėjos pateiktus atsakymus, darė išvadą, kad pagrindinis kuriamo DI produkto sprendimas – semantinis triage – yra LLM kvietimas per API su struktūruota JSON išvestimi. Pakartojo, kad DI produktas turi naudoti DI sistemą kaip pagrindinį elementą. Architektūra, paremta komercinių LLM naudojimu per API su promptų inžinerija, struktūruota JSON schema ir „tiekėjo-agnostišku abstrakcijos sluoksniu“, yra esamos paslaugos orkestravimas, o ne DI kūrimas. Paaikšino, jog jeigu pagrindinė produkto funkcija (kaip pareiškėjos atveju, aktualumo klasifikavimas, informacijos išgavimas ir paaiškinimo generavimas) visiškai remiasi komerciniais modeliais per API (Application Programming Interface) kai modelis teikiamas kaip paslauga (veikia tiekėjo serveriuose), o ne kaip programa kuri yra įdiegta turimoje infrastruktūroje) – produkto branduolys priklauso trečiajai šaliai, o ne pareiškėjai. Tai reiškia, kad pagrindinis DI komponentas priklauso trečiajai šaliai, o pareiškėja kuria verslo logikos ir UI sluoksnį.

IA vertinimu, pareiškėjos planuojamas pasitelkti embedding modelio fine-tuning su kontrastiniu mokymusi, kurio duomenys sudarytų $\geq 5\,000$ kontrastinių porų, suformuotų iš anotuotų triage sprendimų, ir sąlyginį mažesnio specializuoto klasifikatoriaus (SetFit / DistilBERT) fine-tuning panaudojimą, „jei tai būtų pagrįsta empiriškai“, atlieka tik kandidatų atrankos funkciją prieš LLM kvietimą – t. y. aptarnauja pagalbinį retrieval etapą, o ne pagrindinį sprendimo priėmimo branduolį. Tai reiškia, kad fine-tuning apima pagalbinį, o ne pagrindinį DI komponentą: pagrindinis aktualumo sprendimas priimamas komercinio LLM per API, kuriam jokia modifikacija netaikoma. Klasifikatoriaus fine-tuning yra sąlyginis („jei pagrįsta empiriškai“), todėl nėra patikimas inovacijos pagrindimas.

Apibendrindama informaciją, IA Sprendime konstatavo, kad pareiškėjos kuriamas produktas „dirbtiniu intelektu paremta farmacijos reguliacinės ir farmakologinio saugumo (pharmacovigilance) informacijos ankstyvojo identifikavimo ir analizės sistema“ iš esmės yra LLM orkestravimo sluoksnis ant komercinių didžiųjų kalbos modelių (GPT-4 / OpenAI / Anthropic), pasiekiamų per API, su RAG architektūra ir papildomais standartiniais ML klasifikavimo moduliais. Pagal PFSA 4.2.1 ir 5.1.1 papunkčius pagrindinis DI elementas priklauso trečiajai šaliai, modelio apmokymas ar reikšminga adaptacija nenumatyta (pareiškėjas pats tai patvirtina). Tai reiškia, kad projektas apima esamos DI paslaugos orkestravimą ir standartinę inžinerinę integraciją, o ne DI produkto vystymą, kaip reikalauja PFSA 5.1.1 papunktis.

Pareiškėja MB „X“, nesutikdama su Sprendimo išvadomis, pateikė skundą Komisijai.

Ginčo teisinius santykius reglamentuoja Viešojo administravimo įstatymas (minėta, toliau – ir VAI), Projektų administravimo ir finansavimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos finansų

ministro 2022 m. birželio 22 d. įsakymu Nr. 1K-237 „Dėl 2021–2027 metų Europos Sąjungos fondų investicijų programos ir ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano „Naujos kartos Lietuva“ įgyvendinimo“ (ginčui aktuali redakcija, galiojusi PĮP teikimo metu, minėta, toliau – ir PAFT), 2022–2030 metų ekonomikos transformacijos ir konkurencingumo plėtros programos pažangos priemonės Nr. 05-001-01-05-05 „Skatinti įmones skaitmenizuotis“ veiklos „Skatinti labai mažas, mažas ir vidutines įmones (toliau – MVI) vystyti dirbtinio intelekto (toliau – DI) sprendimus (Vidurio ir vakarų Lietuvos regionas)“ projektų finansavimo sąlygų aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministro 2025 m. lapkričio 20 d. įsakymu Nr. 4-517 „Dėl ekonomikos ir inovacijų ministro 2022 m. liepos 15 d. įsakymo Nr. 4-877 „Dėl 2022–2030 metų ekonomikos transformacijos ir konkurencingumo plėtros programos pažangos priemonės Nr. 05-001-01-05-05 „Skatinti įmones skaitmenizuotis“ aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“, minėta, toliau – ir PFSA), 2024 m. birželio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1689, kuriuo nustatomos suderintos dirbtinio intelekto taisyklės ir iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 300/2008, (ES) Nr. 167/2013, (ES) Nr. 168/2013, (ES) 2018/858, (ES) 2018/1139 ir (ES) 2019/2144 ir direktyvos 2014/90/ES, (ES) 2016/797 ir (ES) 2020/1828 (minėta, toliau – ir Reglamentas (ES) 2024/1689 arba DI aktas), VŠĮ Inovacijų agentūros direktoriaus 2025 m. vasario 19 d. įsakymu Nr. R1-32-(1.3E)2025 patvirtintas Ekspertinio vertinimo proceso organizavimo tvarkos aprašas (minėta, toliau – ir Ekspertinio vertinimo aprašas) ir kiti teisės aktai.

Komisijai vertinant IA priimto Sprendimo teisėtumą teisės aktų taikymo tikslumo, pagrįstumo aspektais, taip pat vertinant ar PĮP vertinimo procedūra atlikta tinkamai pagal PAFT, PFSA ir kitus ši kilusį ginčą reglamentuojančius teisės aktus, būtina, pirmiausia, pažymėti, jog Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau – ir LVAT) yra išaiškinęs, kad administracinių teismų (Komisijos taip pat) praktikoje, atliekant viešojo administravimo institucijų, veikiančių specialiųjų žinių reikalaujančiose srityse, veiklos teisminę (pastaba, Komisijoje – ikiteisminę) kontrolę, pripažįstama, jog teismas (Komisija) turi patikrinti priimto akto pagrįstumą bei teisėtumą šiais aspektais: ar jis priimtas kompetentingo subjekto; ar buvo laikytasi pagrindinių procedūrų, ypač taisyklių, turėjusių užtikrinti objektyvų visų aplinkybių įvertinimą ir sprendimo pagrįstumą (pvz., LVAT 2017 m. balandžio 27 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-551-756/2017, 2018 m. gruodžio 19 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1896-525/2018, 2020 m. vasario 19 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-596-1062/2020, 2021 m. balandžio 21 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1128-756/2021, 2022 m. birželio 22 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-156-756/2022). Teismas (Komisija) turi pareigą patikrinti, ar konkreti išvada padaryta pagrindžiant teisingai nustatytomis faktinėmis aplinkybėmis, ar įrodinėjimo dalyką sudaranti informacija gauta pakankamų ir tinkamų įrodymų pagrindu (šiuo aspektu žr., pvz., LVAT išplėstinės teisėjų kolegijos 2023 m. liepos 5 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-71-463/2023). Be kita ko, tokios institucijos aktas turi atitikti VAI reikalavimus, keliamus individualaus administracinio akto turiniui (žr. pvz., LVAT 2017 m. gegužės 16 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. A-635-146/2017).

VAI 10 straipsnio 5 dalis numato, jog administracinis sprendimas turi būti motyvuotas bei pagrįstas objektyviais duomenimis (faktais) ir teisės aktų normomis ar kitomis administraciniam sprendimui įtakos turėjusiomis aplinkybėmis (5 ir 6 punktai). VAI 10 straipsnio aspektu turi būti nustatyta, ar asmuo, kuriam adresuotas aktas, iš esmės galėjo ir turėjo suvokti (suprasti) priimto sprendimo faktinius ir teisinius pagrindus, jo priėmimo motyvus (pvz., LVAT 2023 m. vasario 22 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-105-502/2023, 2023 m. gruodžio 6 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1257-968/2023 ir kt.).

2021–2027 metų Europos Sąjungos fondų investicijų programos administruojančiųjų institucijų ir tarpinės institucijos funkcijų sąrašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos finansų ministro 2021 m. liepos 2 d. įsakymu Nr. 1K 237, 5.2 papunktyje nustatyta savarankiškoji IA, kaip administruojančiosios institucijos, funkcija – organizuoti ir atlikti projektų atranką, priimti sprendimus dėl projektų įgyvendinimo planų atmetimo, sudaryti projektų sutartis su pareiškėjais, kuriems skirtas finansavimas, konsultuoti pareiškėjus projektų įgyvendinimo planų rengimo ir teikimo administruojančiajai institucijai klausimais (išskyrus atvejus, kai įgyvendinamos finansinės priemonės).

IA, kaip administruojančioji institucija, PĮP vertinimą vykdo PAFT, PFSA ir vidaus teisės aktų, detalizuojančių PĮP vertinimo procesą, nustatyta tvarka.

PAFT 5 punkte numatyta, kad administruojančiosios institucijos, <...> vertindamos PĮP ir vykdydamos projektų įgyvendinimo priežiūrą, <...> priimdamos sprendimus dėl projekto finansavimo ir papildomo įgyvendinamo projekto finansavimo, turi užtikrinti, kad, be kita ko, bus laikomasi lygiateisiškumo principo, reiškiančio, kad visiems tam tikro kvietimo teikti PĮP (toliau – kvietimas) PĮP ir (ar) projektams turi būti taikomi vienodi planavimo, vertinimo ir įgyvendinimo priežiūros principai (5.1 papunktis); nešališkumo, skaidrumo, profesionalumo, efektyvumo bei konfidencialumo principų (5.2–5.4 papunkčiai). PAFT imperatyviai numato, jog kiekvienas projektas turi atitikti projektų bendruosius atrankos kriterijus, išdėstytus šių taisyklių 2 priede, ir projektų specialiuosius ir (arba) prioritetinius atrankos kriterijus, jei tokie kriterijai buvo nustatyti patvirtintame projektų finansavimo sąlygų apraše (47.1 ir 47.2 papunkčiai).

Pagal PAFT 50 punktą, PĮP vertinimą sudaro šie etapai: projekto tinkamumo finansuoti vertinimas, taikomas visiems projektams, kai projektai atrankami planavimo būdu, konkurso būdu arba vykdoma tęstinė projektų atranka; projekto naudos ir kokybės vertinimas, atliekamas tik tuo atveju, kai projektai atrankami konkurso būdu. Administruojančioji institucija, vadovaudamasi savo nustatyta vidaus tvarka, gali pasirinkti, kurį PĮP vertinimo etapą vykdyti anksčiau, arba šiuos vertinimus atlikti vienu metu (PAFT 52 punktas). Jeigu PĮP vertinimo metu nustatoma trūkumų (nepateikti visi reikiami dokumentai ir (ar) informacija, pateikta neišsami ir (ar) netiksli informacija), administruojančioji institucija <...> gali paprašyti pareiškėjo per jos nustatytą terminą ištaisyti nustatytus trūkumus. <...> Administruojančioji institucija pareiškėją turi informuoti apie nustatytus trūkumus ir neatitikimus vienu paklausimu, išskyrus atvejus, kai dėl objektyvių priežasčių pakartotiniam paklausimo teikimui pritaria administruojančiosios institucijos vadovas arba jo įgaliotas asmuo administruojančiosios institucijos nustatyta darbo tvarka. Kai projektai atrankami konkurso būdu, pareiškėjas apie nustatytus trūkumus ir neatitikimus gali būti informuojamas vienu paklausimu atskiruose (naudos ir kokybės bei tinkamumo finansuoti) vertinimo etapuose. <...> (PAFT 55 punktas). Pagal PAFT 58 punktą, kai atliekant projekto tinkamumo finansuoti vertinimą ir (ar) projekto naudos ir kokybės vertinimą administruojančiajai institucijai <...> prireikia papildomų specialiųjų žinių tam tikroje srityje tikrinant projekto atitikti konkreitiems projektų bendriesiems, specialiesiems ir (arba), kai projektai atrankami konkurso būdu, prioritetiniams projektų atrankos kriterijams, ji gali pasitelkti tinkamos kompetencijos (t. y. turinčius vertinamos srities kvalifikaciją arba ne mažesnę kaip 3 metų darbo patirtį toje srityje), nešališkus (t. y. ne mažiau kaip vienus metus iki ekspertinio vertinimo pradžios neturinčius darbo santykių arba jų esmę atitinkančių santykių su pareiškėju ar partneriu, taip pat neturinčius interesų konflikto pareiškėjo ar partnerio atžvilgiu priimant sprendimą, susijusį su projekto atitiktis projektų bendriesiems ir (arba) specialiesiems ir (arba), kai projektai atrankami konkurso būdu, prioritetiniams projektų atrankos kriterijams vertinimu) specialistus, turinčius specialiųjų žinių tam tikroje srityje.

PAFT 70 punkte imperatyviai nustatyta, jog jeigu projektas neatitinka bent vieno pažangos priemonės apraše <...> nustatyto reikalavimo, projektų bendrojo ir (arba) specialiojo atrankos kriterijų, administruojančioji institucija priima sprendimą atmesti PĮP.

Ginčui aktualios PFSA nuostatos, kurių 5.1.13 papunktyje, taip pat kaip ir PAFT 47.1 papunktyje, imperatyviai numatyta, kad pareiškėjai ir projektai, be kita ko, turi atitikti bendruosius projektų atrankos kriterijus, kurių sąrašas ir vertinimo metodika nustatyti PAFT 2 priede. Vienas iš bendrųjų projektų atrankos kriterijų yra tai, jog projekto tikslai, veiklos (poveiklės) privalo atitikti bent vieną PFSA, <...> nurodytą finansuoti veiklą (poveiklę) (PAFT 2 priedo 2.2 punktas).

PFSA 5.1 papunktyje išdėstyti reikalavimai projektams, tarp kurių 5.1.1 papunktyje numatyta, kad remiama veikla yra DI produktų ir (arba) sprendimų, tinkančių ne tik pareiškėjui, bet ir kitiems galutiniams vartotojams rinkoje, vystymas. DI produktai ir (arba) sprendimai suprantami kaip DI produktai ir (arba) sprendimai, apibrėžti Aprašo 4.2.1 papunktyje ir jie apimtų veikiančių DI produktų ir (arba) sprendimų bandomosios versijos sukūrimą (šioje veikloje moksliniai tyrimai ir eksperimentinė plėtra nebus vykdoma), atitinkančios minimaliai gyvybingo DI produkto ir (arba) sprendimo sampratą: pristatoma DI produkto ir (arba) sprendimo idėja, pateikiamas būsimo DI produkto ir (arba) sprendimo aprašymas ir jo sukūrimo koncepcija ir pateikiami dokumentai, įrodantys, kad buvo sukurta veikianti

DI produkto ir (arba) sprendimo bandomoji versija, atitinkanti minimaliai gyvybingo DI produkto ir (arba) sprendimo sampratą (5.1.1.1 papunktis); sukuriama išvystytas DI produktas ir (arba) sprendimas ir pateikiamas į rinką. Pateikimas į rinką apima veiklas, kurios būtinos norint parengti DI produktą ir (arba) sprendimą pardavimui (5.1.1.2. papunktis).

Pagal PFSA 4.2.1 papunktį, dirbtinio intelekto produktas ir (arba) sprendimas (toliau – DI produktas ir (arba) sprendimas) – galutiniam vartotojui skirtas dirbtinio intelekto produktas ir (arba) sprendimas, kuriame kaip pagrindinis elementas naudojama viena ar daugiau dirbtinio intelekto sistemų. Dirbtinio intelekto produktas ir (arba) sprendimas suprantamas kaip prekė (materialusis ar nematerialusis turtas) ir (arba) paslauga. Dirbtinio intelekto produktas ir (arba) sprendimas negali būti skirtas tik pareiškėjui ar kitam konkrečiam fiziniam ar juridiniam asmeniui, turi būti tinkamas ir kitiems galutiniams vartotojams rinkoje.

PFSA numatyta remiamai veiklai pagrįsti ir DI produkto ir (arba) sprendimo sąvokos išaiškinimui aktualus DI aktas, kurio 3 straipsnio 1 dalyje pateikta dirbtinio intelekto sistemos apibrėžimas. Nurodyta, kad DI sistema – mašina grindžiama sistema, suprojektuota veikti įvairiais autonomijos lygiais, kuri po diegimo gali veikti prisitaikydama ir kuri, siekiant aiškių ar numanomų tikslų, iš gautos įvesties duomenų daro išvadą, kaip generuoti išvedinius, pavyzdžiui, predikcijas, turinį, rekomendacijas ar sprendimus, kurie gali turėti įtakos fizinei ar virtualiai aplinkai. Pagal PFSA sąlygas, DI produkto ir (arba) sprendimo buvimas nustatomas tada, kaip projektu kuriamas produktas ar paslauga atitinka DI sistemos požymius, išdėstytus DI akto 12 konstatuojamojoje dalyje. Šioje dalyje nurodyta, jog DI sistemos „<...>skiriasi nuo paprastesnių įprastų programinės įrangos sistemų ar programavimo metodų, ir neturėtų apimti sistemų, kurios grindžiamos tik fizinių asmenų nustatytomis taisyklėmis, skirtomis automatiškai vykdyti operacijas. Pagrindinė DI sistemų savybė yra jų gebėjimas daryti išvadas. Šis gebėjimas daryti išvadas yra procesas, kuriam vykstant gaunami išvediniai, pavyzdžiui, predikcijos, turinys, rekomendacijos ar sprendimai, kurie gali turėti įtakos fizinei ir virtualiai aplinkai, ir tai, kad DI sistemos geba išvesti modelius arba algoritmus (arba juos abu) iš įvedinių ar duomenų. Metodai, leidžiantys daryti išvadas kuriant DI sistemą, apima mašininio mokymosi metodus, pagal kuriuos iš duomenų mokomasi, kaip pasiekti tam tikrus tikslus, ir logika bei žiniomis grindžiamus metodus, kuriuos taikant daromos išvados iš užkoduotų žinių arba atliktinos užduoties simbolinio vaizdavimo. DI sistemos gebėjimas daryti išvadas apima daugiau nei bazinių duomenų apdorojimą ir sudaro sąlygas mokytis, argumentuoti ar modeliuoti <...>“.

Bylos medžiaga patvirtina, kad IA pareiškėjos MB „X“ pateiktam PĮP vertinimui, vadovaudamasi PAFT 58 punktu bei Ekspertinio vertinimo aprašo 3 punktu, pasitelkė specialiąsias žinias dirbtinio intelekto srityje turintį ekspertą. Ekspertas, vertindamas PĮP atitiktį projektų bendrajam atrankos kriterijui, t. y., ar Projektas atitinka PFSA 5.1.1 remiamą veiklą ir jai taikomas sąlygas, 2026 m. gegužės 14 d. pasirašytame 2026 m. balandžio 20 d. išvados lape (toliau – ir Eksperto išvada), nurodė, jog Projektas nėra tinkamas finansuoti. Eksperto išvadoje išdėstyti motyvai iš esmės atkartoti ginčo Sprendime.

LVAT praktikoje išaiškinta, jog tam, kad būtų galima vertinti ekspertinį tyrimą bei jo pagrindu padarytas išvadas kaip patikimas, reikia atsižvelgti į keletą esminių aspektų. Pirma, įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka pagrįsta teisė atlikti ekspertinį tyrimą, deranti su kvalifikaciniais gebėjimais (profesionalumo principas). Antra, daromų išvadų pagrįstumas: išvadų pagrindimas įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka pagrįstomis metodikomis (skaičiavimais), <...> vertinimų paaiškinimas (profesinių sprendimų skaidrumo principas). Visa tai tiesiogiai implikuoja ir objektyvumo principo taikymą, kuris yra prielaida suinteresuotų asmenų abejonėms dėl viešojo administravimo subjekto veiksmų bei sprendimų pagrįstumo ir teisėtumo paneigti (žr., pvz., LVAT 2017 m. gruodžio 6 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-777-415/2017). Sprendžiant dėl eksperto išvadų teisėtumo ir pagrįstumo, vertinami šie aspektai: eksperto išvada, jos pagrįstumo aspektu, gali būti paneigta taip pat naudojant specialias žinias, kurios patvirtintų, jog buvo naudojami netinkami tyrimo metodai, kad ekspertui buvo pateikti neteisingi išeities duomenys ir panašiai. Teisėtumo aspektu, eksperto išvada galėtų būti paneigta, jei būtų nustatyta, kad ekspertizė paskirta ir atlikta neteisėtai, jog ekspertas nekompetentingas šioje mokslo srityje ir panašiai (žr., pvz., LVAT 2019 m. gruodžio 11 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-5505-502/2019 ir kt.).

Komisija, atsižvelgdama į teismo pateiktus išaiškinimus dėl ekspertinės išvados vertinimo, taip pat vertindama formaliuosius ekspertinio vertinimo išvados teisėtumo reikalavimus, nurodo, jog vadovaujantis į bylą pateiktais duomenimis, MB „X“ pateiktą PĮP vertino dirbtinio intelekto ir mašininio mokymo (AI / ML) ekspertas, dirbtinio intelekto ir duomenų mokslo vadovas, turintis daugiau nei dešimt metų praktinės patirties kuriant pilno ciklo dirbtinio intelekto sprendimus – nuo duomenų architektūros ir modelių kūrimo iki jų diegimo ir produktizavimo realiose verslo aplinkose. Ekspertas, be kita ko, specializuojasi realaus laiko analitikoje, generatyviniame DI ir MLOps. Pagrindinės kompetencijos: dirbtinis intelektas ir mašininis mokymas (ML, DL); generatyvinis DI (LLM, Transformers), MLOps ir sistemų diegimas, duomenų architektūra ir ETL pipeline'ai, realaus laiko analitika ir prognozavimo modeliai, didelio masto, aukšto patikimumo duomenų (angl. Big data) sistemos (Hadoop, Spark), A / B testavimas ir eksperimentų dizainas.

Pareiškėja neginčija eksperto kvalifikacijos, o pagal į bylą pateiktą PĮP vertinusio eksperto kvalifikacijos ištrauką, gyvenimo aprašymą (lot. curriculum vitae), jo kvalifikacija ir profesinė patirtis atitinka Ekspertinio vertinimo aprašo 15 ir 16 punktų reikalavimus. Todėl įvertinus šioje byloje kilusio ginčo specifiką, abejonių dėl eksperto kvalifikacijos ir kompetencijos vertinti pareiškėjos PĮP, Komisijai nekilo.

Dėl eksperto išvados turinio teisėtumo ir pagrįstumo, pažymima, jog byloje nėra pateikti jokie įrodymai, padarytas ekspertines išvadas paneigiantys duomenys, pvz., kitų ekspertų vertinimai ar kitų specialistų išvados. Kitaip tariant, į bylą nėra pateikta specialių žinių turinčio asmens priešinga išvada, paneigianti IA atliktą vertinimą ir (ar) vertinimo metu naudotus vertinimo metodus, dėl ko eksperto išvada galėtų būti kvestionuojama iš esmės. Be to, tiek atsiliepime, tiek posėdžio metu nagrinėjant ginčą dalyvavęs ekspertas ir IA atstovai išsamiai paaiškino priežastis, dėl kurių Projektas neatitinka pagal paskelbtą Kvietimą finansuojamos veiklos sąlygų ir reikalavimų, Ekspertas atsakė į pareiškėjos atstovo klausimus, akcentuodamas DI sistemos požymius ir vertinamuosius kriterijus, paaiškindamas DI sistemos esmę vertinant projektų veiklas pagal PFSA 5.1.1 papunktyje nustatytus remiamos veiklos reikalavimus.

Komisija, vertindama PFSA projektams keliamas sąlygas, įskaitant PFSA 5.1.1 papunktyje nurodytą finansuojamą veiklą, sutinka su IA teiginiu, jog nagrinėjamu atveju svarbu nustatyti ar pareiškėjos Projektu planuojama veikla atitinka DI produktų ir (arba) sprendimų, tinkančių ne tik pareiškėjai, bet ir kitiems galutiniams vartotojams rinkoje, vystymą. Minėta, jog pagal PFSA 4.2.1 papunktį, DI produktas ir (arba) sprendimas – galutiniam vartotojui skirtas dirbtinio intelekto produktas ir (arba) sprendimas, kuriame kaip pagrindinis elementas naudojama viena ar daugiau dirbtinio intelekto sistemų. Pagal DI akto konstatuojamosios dalies 12 punkte pateiktus išaiškinimus, DI sistema nėra skirta automatiškai vykdyti operacijas, jos pagrindinė savybė yra gebėjimas daryti išvadas. Tai reiškia, kad „gebėjimas daryti išvadas yra procesas, kuriam vykstant gaunami išvediniai, pavyzdžiui, predikcijos, turinys, rekomendacijos ar sprendimai, kurie gali turėti įtakos fizinei ir virtualiai aplinkai, ir tai, kad DI sistemos geba išvesti modelius arba algoritmus (arba juos abu) iš įvedinių ar duomenų“. „Metodai, leidžiantys daryti išvadas kuriant DI sistemą, apima mašininio mokymosi metodus, pagal kuriuos iš duomenų mokomasi, kaip pasiekti tam tikrus tikslus, ir logika bei žiniomis grindžiamus metodus <...>DI sistemos gebėjimas daryti išvadas apima daugiau nei bazinį duomenų apdorojimą ir sudaro sąlygas mokytis, argumentuoti ar modeliuoti“.

Ginčo atveju į bylą pateikti ir pačios pareiškėjos duomenys patvirtina, jog „Planuojama naudoti hibridinį DI sprendimo modelį, kuriame derinami (1) komerciniai LLM per API, (2) atviro kodo semantinio paieškos / embedding modeliai diegiami savo infrastruktūroje ir (3) nuosavas duomenų apdorojimo bei kokybės kontrolės sluoksnis. Sprendimo tikslas – ne generatyvus pokalbių robotas, o automatizuotas semantinis triage (aktualumo vertinimas) ir struktūruotas reguliacinės informacijos pateikimas su atsekamumu iki pirminio šaltinio. <...> Nuosavo modelio kūrimas nuo nulio projekto metu nėra prioritetas, nes projekto tikslas – per ribotą laiką sukurti praktiškai pritaikomą sprendimą, maksimaliai naudojant brandžius komponentus. Tačiau numatomas modelių pritaikymas / adaptacija siekiant padidinti tikslumą konkrečiame farmakologinio saugumo kontekste.“ (pareiškėjos pateikto PFSA 3 priedo 1.1.7 papunkčio informacija). To PFSA 3 priedo 1.1.1–1.1.2 papunkčiuose nurodyta, kad „Kuriamas dirbtiniu intelektu paremtas sprendimas automatizuoja farmacijos

reguliacinės ir farmakologinio saugumo (pharmacovigilance) informacijos stebėseną iš anksto apibrėžtų oficialių šaltinių. Sistema surenka naujas publikacijas, struktūruoja jų turinį ir semantiškai įvertina aktualumą pagal naudotojo interesų profilį (produktai, veikliosios medžiagos, terapinės sritys, procesai). Naudotojui pateikiami tik reikšmingi atnaujinimai su aiškiais nuorodomis į pirminius šaltinius.“, „Pagrindinis sprendimo tikslas – automatizuota analizė ir filtravimas (reguliacinė stebėseną), kai DI metodais įvertinama, ar nauja publikacija yra aktuali konkrečiam farmakologinio saugumo kontekstui, ir paruošiama struktūruota informacija pranešimams bei peržiūrai.“

IA, pasitelkusi ekspertinį vertinimą, kurio metu įvertinti pareiškėjos pateikto PĮP, PFSA 3 priedo duomenys, Atsakymai į Paklausimą, darė išvadą, kad Projekte numatytą pagrindinę produkto DI funkciją – aktualumo klasifikavimą ir su juo susijusių sprendimų generavimą – atlieka naudojamas komercinis LLM, pasiekiamas per išorinę API sąsają. Tuo tarpu pareiškėjos kuriami komponentai yra skirti duomenų parengimui, paieškos rezultatų formavimui, kontekstinės informacijos pateikimui bei bendram sistemos veikimui užtikrinti, tačiau jie patys neatlieka pagrindinės DI funkcijos. Sistemiskai vertinant PFSA 5.1.1 numatytos remiamos veiklos sąlygas, jas vertinant pagal PFSA 4.2.1 papunkčio reikalavimus, sutinkama su atsakovės Sprendimo išvada, kad pagrindinis DI elementas priklauso trečiajai šaliai, modelio apmokymas ar reikšminga adaptacija nenumatyta. Tai reiškia, kad Projektas apima esamos DI paslaugos orkestravimą ir standartinę inžinerinę integraciją, o ne DI produkto vystymą, kaip to reikalaujama PFSA remiamoje veikloje.

Šiuo aspektu svarbu pažymėti, jog lingvistiniu metodu aiškinant sąvoką „vystymas“ matyti, jog tai procesas, kuriuo kažkas plėtojasi, auga, tobulėja arba plečiasi (<https://www.zodynas.lt/terminu-zodynas/v/vystymas>). Tai nėra DI modelio adaptacija ar pritaikymas, kaip tai planuojama PĮP. Todėl įvertinus, jog PFSA nuostatos (5.1.1, 5.1.1.2 papunkčiai), numatydamos DI vystymąsi, kaip būtiną sąlygą projektinei veiklai finansuoti, reikalauja, kad sukurtas sprendinys nebūtų įprasta inžinerinė praktika, tačiau pats sprendinys, naudojant DI įrankį, būtų išplėtotas, patobulintas, sutinkama su IA padarytomis išvadomis, jog DI sistema Projekte neatlieka pagrindinės projekto funkcijos ir Projekte DI sistema nėra vystoma.

Komisija, įvertinusi bylos medžiagą, įskaitant ginčo šalių procesiniuose dokumentuose ir posėdžio metu išdėstytus argumentus, iš esmės sutinka su IA vertinimo išvadomis, kad Projektu numatyta vykdyti veiklą – sukurti automatizuotą farmacijos reguliacinės ir farmakologinio saugumo informacijos stebėsenos ir analizės sistemą, kuri, pasitelkdama dirbtinio intelekto technologijas, gebėtų: 1) nuolat rinkti ir atnaujinti farmakologinio saugumo ir reguliacinius dokumentus iš oficialių ir autoritetingų šaltinių; 2) struktūruoti publikacijas iki konkrečių teminių ar dokumento dalių lygmens; 3) semantiškai įvertinti naujų publikacijų galimą reikšmę naudotojo stebimiems vaistiniams preparatams, veikliosioms medžiagoms, terapinėms sritims ar vykdomoms Farmakologinio saugumo veikloms (pvz., signalų valdymui, rizikos valdymui, saugumo komunikacijoms); 4) pateikti naudotojui tik aktualius atnaujinimus su aiškiais nuorodomis į pirminius šaltinius ir konkrečias dokumentų vietas, neatitinka PFSA 5.1.1 papunktyje numatytos remiamos veiklos, o tuo pačiu neatitinka bendrojo projekto atrankos kriterijaus, kuriam atitiktį imperatyviai nustato PAFT 47.1 papunktis ir PFSA 5.1.13 papunktis.

Pareiškėja Sprendime padarytos išvados dėl PĮP planuojamos projektinės veiklos neatitikties nurodytiems teisės aktų reikalavimams teisingumo nepaneigė. Nors nurodo, kad, jos manymu, IA neįvertino visų jos pateiktų duomenų, įskaitant PFSA 3 priede bei Atsakymuose į pateiktą Paklausimą, tačiau sutinkama su atsakove, jog Sprendimo teisėtumo vertinimas nėra siejamas tiesiogiai su kiekvienu pareiškėjos pateiktos informacijos atkartojimu. Sprendimo, kaip administracinio akto, teisėtumo vertinimas atliekamas įvertinus juo padarytos išvados pagrįstumą turimos informacijos pagrindu. Pareiškėjai išaiškinama, jog skundžiamas Sprendimas turi būti panaikintas, jeigu jis yra: 1) neteisėtas iš esmės, tai yra savo turiniu prieštarauja aukštesnės galios teisės aktams; 2) neteisėtas dėl to, kad jį priėmė nekompetentingas viešojo administravimo subjektas; 3) neteisėtas dėl to, kad jį priimant buvo pažeistos pagrindinės procedūros, ypač taisyklės, turėjusios užtikrinti objektyvų visų aplinkybių įvertinimą ir sprendimo pagrįstumą (Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 91 straipsnio 1 dalis).

Nagrinėjamu atveju Komisija Sprendimo neteisėtumo pagrindų nei procedūrine, nei turinio prasme nenustatė, todėl išdėstyto pagrindu sprendžiama, kad IA priimtas Sprendimas ginčo aspektu atitinka turinio pagrįstumo ir motyvacijos reikalavimus, numatytus VAI 10 straipsnio 5 dalyje, priimtas kompetentingo subjekto, PIP vertinimo procedūra atitinka PAFT ir PFSA nustatytus reikalavimus. Nenustačius skundžiamo administracinio sprendimo neteisėtumo sąlygų, pareiškėjos skundas atmetinas kaip nepagrįstas pilna apimtimi.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 22 straipsniu, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

Pareiškėjos mažosios bendrijos „X“ skundą atsakovei viešajai įstaigai Inovacijų agentūrai dėl viešosios įstaigos Inovacijų agentūros 2026 m. gegužės 27 d. sprendimo Nr. R4-1636-(16.2.47 MR)-2026 „Pranešimas apie projekto įgyvendinimo plano Nr. 02-124-K-0090 atmetimą“ panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus atmesti kaip nepagrįstą.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo bylos šalys gali apskųsti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkė

Inga Drąsutavičienė

Komisijos narės

Marina Adomaitė

Laura Bernikienė